

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 9
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno 30 din
Za prejemstvo 50 din

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 9, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Rumunske težave

Pred nekako dvema mesecema so obrnile vesti iz Rumunije pozornost političnega sveta naše. Takrat je bilo v jecah, po cestah in stanovanjih pobitih okrog 80 pristašev prejšnjih režimov, med njimi tudi mnogi taki, ki sploh niso spadali v politično sfero, marveč so bili le pasivno ali aktivno povezani s smrtjo Kornelija Codreana. Umori so imeli pečat maščevanja za smrt vodje Železne garde. Ker se je ta smrt dogodila v zelo izrednih okoliščinah in gotovo ne na human način, je pokoli nujno silil na primerjavo. Celotno v zmirnih krogih niso bili osamljeni glasovi, ki so svetlovali, naj bi se čim brže prešlo preko te žalostne in opasne afele.

Pokoli so izvedli člani legionarjev radikalnega krila. Kako je vlada obračunala z njimi, se ni dalo do kraja dognati in v zunanjem svetu so bili izrečeni dvomi o tem, če so bili zares po kratkem postopku ustreljeni izvršilci krvavih pobojev. Vsekakor pa se je očitno pokazalo prizadevanje vlade, da čimprej likvidira afero ter ohrani enotnost med vlado in vodstvom Železne garde. In zdlo se je, da se je vladi to niti prizadevanje zares posrečilo in da je bila obnovljena popolna enotnost med onimi, ki odločajo v sedanjem režimu v Rumuniji.

Toda že takrat niso bili redki glasovi, ki so izražali dvome glede bodočega političnega razvoja v Rumuniji. Trdili so, da so razlike, ki ločijo radikalno krilo legionarjev od vodstva in vlade, vendarle velike in trajne. Naglašali so, da je gibanje, kakršno je železna garda, v svojem jedru prisiljeno, da hodi radikalno pot, ako hoče uresničiti svoje cilje, sicer si samo izpodkopava temelje svojega obstoja in svojega poleta. Zlasti pa so tvegali, da radikalno krilo slej ko prej stremi za tem, da uveljavi svojo radikalnost tudi v dnevnih politikah in da se nato že pripravi, čakajoč prilike, da izvede svoj načrt.

Na zunanjo pa ni bilo opaziti znakov, ki bi opravičevali tako presojo, vsaj ne za daleč stoječega opazovalca. Res je, da je železna garda prav v najbolj neugodnih okoliščinah prišla do oblasti. Katastrofalni neuspehi v zunanji politiki so okrnili državo na treh straneh, in to zelo temeljito. Legionarji, ki so vedno proročevali radikalno nacionalno politiko, so prišli končno do besede prav v trenutku, ko svojemu nacionalnemu radikalizmu niso mogli dati niti nekega konkretnega izraza. K boletni državi je treba pristeti še ostale težave. Gospodarski položaj se zadnji čes nikakor ni poboljšal, marveč obratno še poslabšal, zlasti kot odsev gospodarskih težav vojne dobe, silne dražnine in drugih izrednih razmer. V takih razmerah gotovo ni hvalježno prevzeti režim, niti za starega in radikalnega opozicijskega.

Končno pa je treba vzeti v poštev še najvažnejše dejstvo, da železna garda dejansko ni sama na vladi, marveč v koalicijski. General Antonescu s svojimi bližnjimi sodelavci je bil sicer od nekdaj znan kot prijatelj legionarskega pokreta, toda pripadal mu vendarle ni. Še bolj važno pa je, da odkar stoji na čelu vlade, zavzema samostojno stališče in samo sodeluje z legionarji, ne da bi se podrejal njih pokretu. Marsikaj je še nerazčiščenega v odnosih med generalom in železno gardo. Zdi se, da imajo prav oni, ki trdijo, da je Antonescu prav to razmerje všeč. Nedvomno pa mu hodi prav, da je legionarski pokret brez pravega vodstva, kajti železna garda je imela tudi glede tega nesrečo: kakor je prišla do oblasti od najbolj neprikladnem času, tako jo je tudi zadela nenadomestljiva izguba vodilne osebe. Korneliju Codreanu je dala ogromno pomenil za stranko. Gibanje, ki je v toliki meri zgrajeno na načelu voditeljstva in ki je v tako veliki meri nosilo pečat močne Codreanove osebnosti, najtežje pogreša močne vodilne roke, še posebno v kritičnih razdobjih, kakor so današnja. Poučeni trdijo, da Horia Sima ni zadostno nadomestilo, češ da je premalo odločen. Ob pričetku kritičnih dogodkov je odšel v inozemstvo. To postavila najnovejša rumunska homatija v čudno luč, zakaj gibanje, kakor je železna garda, ni take narave, da bi smel biti njegov vodja v najkritičnejših trenutkih ob strani. S temi tomačenji bi se ujemala poročila, da zahteva radikalno krilo, ki se zbira okrog Codreanovega očeta, drugo vodstvo. Verjetneje pa je, da je legionarsko gibanje zelo oslabiljeno tudi radi težav z vodstvom.

Ako motrimo najnovejšo dogodke v Rumuniji v luči teh vesti in tomačenj, nam postane marsikaj bolj jasno. Preseneča le, da se je radikalno krilo legionarjev vrglo v akcijo prav ob atentatu na nemškega majorja. Morda ostane za tem tajinstvenim atentatom vendarle več nepojasnjenih mistike nego odseva iz dosedanjih poročil, pa ni izključeno, da je šlo le za slučajno časovno zvezo. Verjetneje pa je, da so se nemirni začeli šele v trenutku, ko je Antonescu odstavil notranjega ministra in več drugih vplivnih državnih funkcionarjev iz legionarskih vrst, kar so smatrali le-

Notranja kriza Rumunije

General Antonescu je po večdnevni bojih s pomočjo vojaštva vsaj v glavnem vzpostavil zopet red v državi in prevzel osebno vodstvo nove enotne državne stranke v kateri pa bo prevladoval vpliv Železne garde — Čudna vloga Horie Sime

Budimpešta, 24. jan. p. Dasi ubožati v Rumuniji še vedno ni jasen izsleda da je generalu Antonescu s pomočjo vojske vendarle uspelo obdržati oblast v svojih rokah. V Bukarešti je zopet vzpostavljen red in mir, toda v provinci se borbe med legionarskimi uporniki in vojsko še nadaljujejo. Zlasti v Erdeliu je večina mest še vedno v rokah upornikov, ki skušajo od tam znova prodreti proti Bukarešti. Zelo čudno vlogo je igral pri teh nemirih podpredsednik vlade in vodja legionarjev Horia Sima. Tik pred izbruhom nemirov je izšlo uradno poročilo, da je odpoval v Berlin, sedaj pa se je izkazalo, da Rumunije sloh ni zapustil.

Med njim in generalom Antonescu je prišlo sedaj do razprave o izvedbi novih reform, ki naj bi zagotovile večji vpliv legionarjev na uravnavanje General Antonescu je pristal na to, da se v ta namen osnuje nova enotna politična stranka, v kateri bodo imeli legionarji sicer večino, ki pa bo neposredno pod njegovim osebnim vodstvom. Vračanje na je, ali bo ta reforma dovela do zaželenega uspeha. Legionarji zahtevajo razen tega splošno amnestijo in ustavevne spremembe preganjanja upornikov. Te zahteve pa se general Antonescu upira.

V smislu dogovora z generalom Antonescu je Horia Sima naslovil danes po radiu poziv vsem legionarjem naj ustavijo nadaljnjo borbo. Uspeh tega poziva za enkrat še ni znan. General Antonescu je obenem odredil splošno razorožitev. Tudi oni, ki so imeli doslej poročila dovoljenja, morajo nemudoma oddati oblačila vse orožje, municijo in eksploziva. Za kršitev tega odloka je določena smrtna kazen.

Budimpešta, 24. jan. s. (Reuter). Po tukajšnjih informacijah je general Antonescu izdal danes v Bukarešti proglas, s katerim ustanavlja novo enotno rumunsko stranko, železna garda bo imela vodstvo nove stranke, osebno vodstvo stranke pa prevzame general Antonescu sam.

Težke ure Bukarešte

Bukarešta, 24. jan. j. (Un. Press). Kakor poroča sodružnik agencije United Press, so poulični boji v Bukarešti v sredo dosegli svoj višek v bližini prefektore ter v bližini palače rumunske telefonske družbe. Rumunski vojski so streljali v poslopje telefonske družbe, ki so ga zasedle čete vstaje železne garde. Ko so gardisti, videč nevarnost položaja, poskušali vdreti iz poslopja, je rumunsko vojaštvo streljalo vanje in je bilo samo tu ubitih sedem gardistov. Čez 80 gardistov je na ulici obležalo bolj ali manj ranjenih. Žrtve tega poizkusa so bile nato odpeljane v avtomobilih, ki so neprenehoma vozili po ulicah ter pobirali mrtvece in ranjene.

Ponoči je pričelo rumunsko vojaštvo z energičnim čiščenjem rumunskih ulic. V ta namen je bilo odrejenih več kolon tankov, ki so s strojnimi zbrale vsak odpor gardistov. Ker so gardisti v nekaterih ulicah zgradili močne barikade, so se razvili ogorčeni boji med vojsko in vstaki. Šele proti jutru so se ponekod vstaki počasi umaknili. Najprej so rumunske čete od javnih poslopj, ki so bile v rokah vstajev, osvojile spet policijsko prefekturo. Prvi je poskušal pomirjevalno vplivati na legionarja Horia Sima, ki je vstaje pozval, naj polože orožje, da bi se preprečilo nadaljnje prelivanje krvi. Navzile temu so se vstaki legionarji tudi še drugi dan v nekaterih delih mesta trdovratno branili in so poulični boji trajali vse do petih popoldne, ko je bil vstaki pokret slednjič zatrt. Sila na bukreštanskih ulicah se je nato bistveno spremenila. Na ulicah so se pojavili veliki tovorni avtomobili, v katerih so vojaški odvažali vstaje, ki so se slednjič predali in čakajo zdaj razsodbe.

London, 24. jan. s. Poročevalec British United Press je poslal sedaj prvo avtentično poročilo o dogodkih zadnjih dni v Bukarešti. Pravi, da se sedaj vstaji v Bukarešti drže samo še v enem mestnem delu in da so obkoljeni. Antonescu je gospodar položaja. Tri dni, vse do danes, pa so se vršili poulični boji in civilno prebivalstvo je moralo biti ves čas v hišah, brez luči in

gionarji za afront zoper svojo pozicijo. Vsekako bo glede tega za dogleden čas še marsikaj nepojasnjeno.

Antonescu je gotovo želel spravo z nezadovoljnimi legionarji, toda legionarji skrajneži, ki z zmernimi tovariši niso bili zadovoljni, so začeli borbo tudi proti Antonescu, ker so za vsako ceno hoteli sami prevzeti oblast v svoje roke. General Antonescu se je že doslej v glavnem oziral le na vojsko. To mu je omogočilo, kakor pravijo zadnja poročila, da je končno ostal gospodar položaja. Pri tem mu je gotovo zelo služila razcepljenost med legionarji, med katerimi se je pojavilo več voditeljev naenkrat, glavni — Horia Sima — pa je v najbolj kritičnem času odsoten.

Kolikšen je utegnil biti v vsem tem tudi zunanji vpliv, je seveda težko reči, toda glede na ves dosedanj razvoj, bi ga bilo težko povsem izključiti. Vendar pa vsaj od zunaj ni videti, kdo bi bil na takem razvoju interesiran in iz kakih razlogov.

brez telefonskih zvez. Sedaj se je izvedelo, da so ekstremisti železne garde skupno z zločinci izvedli zadnje dni tudi velike protizidovske pogrome. V Bukarešti so zapirali žide v kleti in jih tam streljali. Samo v eni zgradbi je bilo umorjenih 89 židov.

Vojaštvo in policija sedaj vršita preiskave v Bukarešti od hiše do hiše.

Carigrad, 24. jan. j. (AFI). Po zanesljivih vestih, ki so dospelo semkaj iz Rumunije, so bili voditelji vstajnega pokreta v Ploestiju, ki je središče rumunskega petrolejskega področja, že ustreljeni. Od trojice članov železne garde, ki je vodila vstajno gibanje, sta bila ustreljena Szilagi in Dimitrescu. Zaprta dočim usoda tretjega vodje Clorogada še ni znana. Vstaja je zdaj v Ploestiju do kraja zatrta in je vlada spet gospodar položaja.

1.500 legionarjev mrtvih

Sofija, 24. jan. p. Potniki, ki so danes prispeli iz Bukarešte, pripovedujejo, da je preživela rumunska prestolnica zelo težke dni. Po ulicah so se tri dni vodile krvave borbe. Samo v Bukarešti je bilo v teh borbah ubitih nad 1.500 legionarjev. V Bukarešti je sedaj upravljen, toda razburjenje je še vedno silno veliko in vsak čas lahko pride do novih neredov. Kakšen je položaj v pokrajini, je težko ugotoviti, ker so telefonske zveze med Bukarešto in pokrajino prekinjene. Tudi železniški promet

Prodiranje Angležev proti Dorni

Po zavzetju Tobruka prodirajo čete angleške imperialne vojske naglo proti zapadu in so zavzele že več važnih pastojank — Boji na abesinskem in eritrejskem ozemlju

Kairo, 24. jan. s. (Reuter). Poveljstvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je objavilo danes popoldne naslednji komunikacijski: Libija: Naše čete nadaljujejo z napredovanjem proti zapadu.

Eritreja: Italijanske čete so izpraznile postojanko Keru in Alkota in se še nadaljuje umikajo.

Abesinija: Prispelo so informacije o novih aktivnostih abesinskih domoljubov, ki so dosegli uspehe južno in zapadno od Tanskega jezera in so prizadeli sovražniiku žrtve.

Kenija: Močne patrolne akcije so bile izvedene do in preko meje na velikem delu obmejnega ozemlja. Naše patrolne so naletele na malo italijanskih vojaških oddelkov.

Kairo, 24. jan. (Reuter). Angleške čete so sedaj prodrele vzdolž libijske obale v bližino Dorne. Oddaljene so od nje le še 10 do 15 km. Motorizirane kolone, ki prodirajo po puščavi v notranjost dežele, so zavzele važno puščavsko cestno križišče Mekel. Letalske sile so se polastile letališča pri Bombi, manjši vasi ob morju.

Na sudanskem bojišču so angleške čete prišle pri Kerubu na eritrejski meji v stik z italijanskimi silami, ki so se umaknile z meje. Angleži so pričeli takoj napadati italijanske postojanke. Italijanska konjica je včeraj popoldne prešla v protinapad, ki ga je izvedla z velikim pogumom. Eskadron je prodrl na razdaljo 30 m od angleških topniških postojank. Tedaj pa so bili Italijani prisiljeni k umiku. Na bojišču je obležalo 25 italijanskih vojakov. Angleži niso imeli nikakih izgub.

Na južnem kenijskem bojišču so južnoafriški motorizirani oddelki včeraj prodrli v področje važnih vodnjakov na abesinskem mejnem področju. Južni Afričani so zavzeli v naslovu italijanski postojanki El Gibu in El Sardu.

Kairo, 24. jan. s. (Reuter). Po informacijah angleških vojaških krogov, so po zavzetju Tobruka Angležem na razpolago letališča El Adem, Gazala in Tmini, ki leže vsa zapadno od Tobruka. Odslej se bodo te letališča lahko posluževala angleška letala. Opaženo je bilo tudi, da so Italijani že izoraznili Bombo, kjer se je nahajalo oporišče italijanskih hidroplanov.

Akcije angleških letal

Kairo, 24. jan. s. (Reuter). Poveljstvo angleške letalstva na Bliznjem vzhodu javlja v svojem današnjem poročilu:

Včeraj so bombniki vojne letalstva zopet napadli Apolonio v Libiji. Bombe so bile vržene na vojašnice na južnem delu letališča. Povzročenih je bilo mnogo eksplozij in požarov, ki jih je bilo videti 56 km daleč. Angleška letala so napadla tudi Dorno in Marao pri Dorni. Bombe so zadale med vojaške zgradbe in letala na letališču. Podrobnosti o teh napadih še niso na razpolago.

Angleška lovka letala so izvajala nad Libijo ves dan patrolne polete ter so na izvidniških poletih dospela globoko v notranjost.

V Abesiniji so južnoafriški bombniki izvedli uspešen napad na neko italijansko vojaško letališče 200 km južno od Adis Abebe. 4 bombniki tipa Savoia na letališču so bili popolnoma uničeni, več pa jih je bilo poškodovanih. Napadeni so bile tudi vojaške zgradbe. Južnoafriška letala so bombardirala letališča v Negeliju v Abesiniji.

je docela ustavljen. Zaradi tega je nastalo v Bukarešti veliko pomanjkanje živil in kuriva. Povsod je polno vajakov, ki čuvajo vsa javna poslopja. Po ulicah križarijo vojaške patrolne in tanki. Edino zvezo Bukarešte z inozemstvom tvori letalski promet, ki ga vzdržujejo nemška letala. Zadnje dni ni bilo na letališču nikake kontrole.

Ozadje uprniškega gibanja

Bukarešta, 24. jan. i. (AR). O ozadju uporniškega pokreta rumunske železne garde se doznava naslednje: Glede na nespravljivo stališče ki ga je zavzel del rumunske železne garde nadram drak nč nim ukrepom generala Antonescu da bi se zatrlo nasilstvo železne garde se je general Antonescu odločil k še energičnejši akciji. Dne 17. januarja kasno zvečer je general Antonescu sklical sejo vlade na kateri je sporočil da ne more nadalje trpeti barbarskega delovanja nekaterih železnarskih skupin ter da se je odločil za najenergičnejše korake da bi se spet zafamčila v državi red in avtoriteta državnih oblastev. Naglasil je da bodo t koraki storjeni s pristankom Nemške Držale da se bo v prvi vrsti naenarviale nadaljevala preiskava proti napadalcem na Jorgo in Madagara ter da bodo morilci strogo kaznovani.

Rumunska železna garda ki je bila na te eventualnosti pripravična ni h tla čakati na prvi udarec Antonescu, ma več je takoj prešla v ofenzivo, ki se je pričla 19. januarja z velikimi demonstracijami v raznih rumunskih mestih.

Ruske informacije

Moskva, 24. jan. s. Moskovski radio citira o položaju v Rumuniji ino m ke informacije ki pravijo da je do nemirov prišlo na ta način da je pred dnevi podpredsednik vlade in vodja legionarjev železne garde postavil generalu Antonescu v imenu legionarjev neke zahteve. General Antonescu je te zahteve odločil ter je obenem sam zahteval nai ostoof Sima niemu vodstvo legionarjev. Potem so se pričeli boji med pristajši Antonescu in Sime. V pouličnih bojih je bilo večje število oseb ubitih in ranjenih. Med tem se Horia Sima neznano kje skriva in Antonescu si z vsemi sredstvi prizadeva da ga izsledi. Telefonske in brzojavne zveze med Rumunijo in inozemstvom so še vedno prekinjene.

Železniški promet z Rumunijo ustavljen

Zagreb, 24. jan. o Zagrebka železnika direkcija je bila obveščena, da je ves železniški promet z Rumunijo popolnoma ustavljen.

Haile Selasie odšel v Abesinijo

Khartum, 24. jan. j. (Reuter). Abesinski cesar Haile Selasie je spet prevzel pobudo za osvoboditev Abesinije. Včeraj je v angleškem bombniku, ki so ga spremljale močne skupine angleških lovskih letal, preletel sudansko-abesinsko mejo ter se spustil na nekem letališču na abesinskem ozemlju. Po pozdravu abesinskih odličnikov ter članov angleške vojske misije, ki organizira abesinsko vojsko, je Haile Selasie pregledal novo formirane abesinske čete. Po pregledu se je v spremstvu abesinskih vojaških dostojanstvenikov ter zastopnikov raznih plemen napotil globlje v notranjšino Abesinije, kjer se je del časa zamudil v razgovorih z raznimi abesinskimi osebnostmi. Povsod, kjer se je pojavil Haile Selasie, mu je domačinsko prebivalstvo priredilo navdušen sprejem.

Potopljena vojaška prevozna lafja

London, 24. jan. s. (Reuter). Admiralitet je objavila danes popoldne naslednji komunikacijski: Naše podmornice v Sredozemlju še nadalje z uspehom izvršujejo svojo nalogo, ki obstoji v tem, da preprečujejo italijanske pomorske zveze med Italijo in Sever-

no Afriko. Vrhovni poveljnik naše vojne mornarice v Sredozemlju javlja, da je podmornica »Parthians«, južno od Italije, potopila neko težko nalazeno približno 7.000-tonsko sovražno vojaško tovorno ladjo.

General Wavell v Tobruku

Kairo, 24. jan. s. (Reuter). Vrhovni poveljnik angleške vojske na Bliznjem vzhodu general Wavell je včeraj osebno inspiciral Tobruk in utrdbe v okolici. Danes so angleški prednji oddelki zasedli letališče v Gazali, ki leži na pol poti med Tobrukom in Dorno.

Italijanske in angleške izgube

Kairo, 24. jan. n. (Reuter). Tukajšnji vojaški krogi opozarjajo zlasti na okoliščino, da so angleške vojne sile od 9. decembra dalje, ko se je pričela velika ofenziva v Zapadni puščavi, na svojem pohodu, na katerem so potisnile Italijane skoraj za 300 km nazaj, imele izredno malo izgub. Vsega skupaj je bilo v tem času 2000 Avstralcev, Angležev, Francozov, Poljakov in Indijev ubitih ali ranjenih, dočim so Angleži ujeli nad 100.000 Italijanov. Vojaški strankovnjaki sodijo da so Grazianijeve borbene sile v severni Afriki sedaj praktično malone že likvidirane.

V Tobruku ostali le židi in Arabci

Kairo, 24. jan. s. (Reuter). Izmed 10.000 prebivalcev, koikor jih je bil Tobruk v mirnem času, so ostali do obleganja in zavzetja mesta po angleški vojski v mestu samo židje in Arabci. Italijanski civilisti so bili že prej evakuirani.

Italijansko poročilo

V zapadnih tobruških utrdbah se Italijani še drže

Rim, 24. jan. n. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je popoldne objavilo 231. službeno vojno poročilo, v katerem pravi o dogodkih v Afriki:

V Cirenaiki so naše letalske sile s strojnimi obstreljevalci in razpršile več sovražnih motoriziranih oddelkov. Sovražna letala so bombardirala Dorno. Na področju tobruške trdnjave so se oddelki naše vojske v zapadnih utrdbah včeraj še ves dan z vso silo upirali sovražniku.

V vzhodni Afriki so se razvile borbe med našimi četami in sovražnimi motoriziranimi oddelki na sudanski fronti ter v Somaliji na kenjski fronti. Naša letala so odločno posegala v te borbe.

Na Egejskem morju so sovražna letala v noči od 22. na 23. t. m. priletela nad mesto Rodos in odvrkla nanj nekaj eksplozivnih bomb. Eno privatna stanovanjska hiša je bila nekoliko poškodovana. Človeških žrtve ni bilo.

Bombniki nemškega letalskega zbora so znova bombardirali objekte oporišč na Malto.

Tobruk, 24. januarja. AA. (Reuter). Posebni Reuterjev dopisnik opisuje, kako se je admiral Veltina, poveljnik italijanskega pomorskega oporišča v Tobruku, na ganljiv način poslovil od generala della Mure,

poveljnika 61. divizije, ko je kot ujetnik sedel v svoj lastni avtomobil, s katerim se je moral odpeljati v angleško vrhovno poveljstvo. Med ostalimi višjimi častniki so še bili ujeti general Barberi, poveljnik posadke v Tobruku in general Pugliese, ki je bil ranjen in je sedaj v bolnišnici.

Angleško prodiranje v Eritrejo

Kairo, 24. januarja. AA. (Reuter): Na eritrejskem bojišču se položaj ugodno razvija. Angleške čete prevozijo ali pa prehajajo povprečno do 80 km na dan. Domnevajo, da so Italijani izpraznili 8000 km² ozemlja. En del dveh italijanskih divizij je na obrambnih postojankah, ki so 24 do 32 km zahodno od Bisija in Barentuja. Ostali del italijanskih čet se umika proti Bisiju in Barentu, slede jim pa lahke angleške motorizirane enote, ki so sedaj prišle na težavneje ozemlje.

Nov napad na Malto

Malta, 24. januarja. AA. (Reuter). Uradno je bilo objavljeno, da je ponoči nekaj sovražnih letal letelo nad otokom. Letala so vrgla nekaj bomb. Človeških žrtve ni bilo, prav tako ne stvarne škode.

Nemška kolonijska vojska

V vzhodnopruskih sipinah Nemci že nad leto dni vežbajo tako zvane »južne čete«, ki jih seznanjajo z načinom borbe v tropskih puščavah

Berlin, 24. jan. (United Press) Iz nemških kolonijskih krogov so se zvedeli naslednji podatki o pripravah nemških čet za aktivno službo v Afriki v zvezi s tako zvanimi »generalskimi načrti za jug«. Po izbruhu vojne je bilo na tisoče vojakov podvrženih najstrožjim telesnim preiskavam in preizkušnjam, da bi se ugotovila njihova sposobnost za vojaško službo v tropskih podnebnih razmerah. Te preizkušnje so bile izvršene in se še izvajajo pod vodstvom kolonijskega izvedenca polkovnika Tschirnerja, ki so mu po izjavah omenjenih krogov vojaške, politične in zemljepisne razmere na jugu Sredozemnega morja dobro znane. Kakor izjavljajo, se nemške »južne čete« vežbajo na vzhodno-pruskih sipinah, kjer jih seznanjajo z načinom puščavske vojne. Pri teh napornih vežbah uporabljajo tudi oklopne in specialne divizije. Oficirji teh »južnih čet« so sodelovali kot oficirji opazovalci pri italijanskih kolonijskih četah od oktobra 1940 dalje pri akcijah v severni Afriki in morejso mnogi izmed njih svoje izkušnje dobro uporabiti pri četah v Vzhodni Prusiji. Ti vojniki so se vežbali nad leto dni vsak dan pod vodstvom strokovnjakov za tropske kraje. Morali so prestopati preizkušnje v posebnih ogrevalnih hišah in opravljati najtežje delo v najvišjih temperaturah, ne da bi v času 48 ur zavili več kakor steklenico mlečne vode. Cenjeni so bili proti malariji, črnim kozam in koleri.

Slučne preizkušnje in vežbe imajo tudi letalci, katerih formacije obstajajo po večini iz bivših sportnih letalcev, izmed katerih mnogi že poznajo pokrajine, ki prihajajo v poštev.

Bojna ladja »King Georg« uvrščena v mornarico

London, 24. jan. n. (Reuter) Danes je bilo službeno objavljeno, da je bila te dni uvrščena v angleško vojno brodolovno novo oklopna »King George V«. Oklopna je 35.000 tonska vojna ladja, ki je bila v po-

spešenem tempu dograjena pred nekaj meseci in nato z veliko brzino opremljena z orožjem in drugimi potrebščinami. Oklopna ima 8 topov kalibra 35,5 cm. Zgrajena po najnovejših pomorskih gradbenih načelih in spada nedvomno med največje in najjačje vojne ladje na svetu. Po svojem tipu pripada pet oklopnim, ki jih sedaj grade v Veliki Britaniji. Njeni topovi največjega kalibra so tako zgrajeni, da učinkit njihovih granat presegajo celo učinke 38 centimetrskih granat starejših tipov.

Mir nad Anglijo in Nemčijo

London, 24. jan. j. (Ass. Press.) Noč od četrta na petek je v vsej Angliji potekla brez vsakega nemškega letalskega napada. Zelo omejene večerajšnje dnevnice letalske akcije, so o mraku popolnoma prestale in ponovi v nobenem angleškem mestu ni bil dan letalski alarm. Vzrok za to zatijše so nespremenjeno neugodne vremenske prilike.

Berlin, 24. jan. n. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske pravi v svojem današnjem službenem vojnem poročilu: Nemška bojna letala so v okviru svojih izvidniških poletov večeraj bombardirala več vojaške objekte v neki luk ob vzhodni angleški obali.

Bojna letala z velikim akcijskim radijem so zapadno od Irške napadla dve oboroženi trgovinski ladji s skupno 8.100 tonami ter ju potopila. Neka 5000 tonska ladja je prišla goreti. Ustavila se je in se je močno nagnila na stran.

Ob angleški vzhodni obali je neko 12.000 tonsko tovorno ladjo zadelo več bomb. Opaženo je bilo več močnih eksplozij.

V letalskih spopadih je bilo sestrsljeno eno ovračno letalo.

London, 24. jan. j. (Un. Press.) Angleško letalstvo v noči od četrta na petek ni izvršilo letalskih operacij večjega obsega,

ker vladajo nad evropsko celno še zmerom neugodne vremenske prilike.

Madžarski vojni minister v Berlinu

Berlin, 24. jan. AA. (DNB) Madžarski vojni minister general Barta, ki je prišel v Berlin na povabilo nemškega vrhovnega poveljstva, je danes v spremstvu generala Rüdigerja in več višjih madžarskih častnikov obiskal spomenik in čast padlim nemških vojakov. Madžarskega vojnega ministra je pozdravil poveljnik Berlina v. Hase. Ko je pregledal častno četo, je madžarski minister položil venec pred spomenik. Na trakovih je bil sledeči napis: V znak zvestega tovarštva — madžarski vojni minister. Nato je Bartha prisostvoval defileju častne čete.

Funtni blok

London, 24. jan. (Un. Press) Po vključitvi Belgijskega Konga v blok držav, katerih denarstvo se nanaša na angleški funt-sterling kot plačilno sredstvo, je izdalo angleško finančno ministrstvo na podlagi veljavnih zakonov naslednjo definicijo »funtnega bloka«:

Blok funta-sterlinga obsegajo razen združene angleške kronovine in otoka Mana še vsa naslednja ozemlja, izveniši Kanado. Novo Fundlandijo in Honkonga: vsi angleški domoniji, vs deli deminionov zunaj britanskega ozemlja, vsa ozemlja, nad katerimi je Anglija prejela mandat od Društva narodov in za katere je merodajna vlada bodisi v združenju kraljevini, bodisi v katerem izmed dominionov. Slednje spadajo v ta blok vsi angleški protektorati ali zaščitne države: Egipt, angleško-egiptski Sudan, Irak kakor tudi Belgijski Kongo vključno Ugande in Urundija.

trije drugi angleški rušilci, ki so rešili posadko. Končno je ena izmed angleških ladij s torpedom potopila poškodovani rušilec »Hyperion«.

Italijansko poročilo

Rim, 24. jan. n. (Stefani) V današnjem 231. službenem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske o bojih na grški fronti:

Na grški fronti je bilo v patrolnih akcijah ujetih nekaj grških vojakov in zaplenjeno je bilo nekaj avtomatskega orožja. Naša letala so na več krajih razpršila sovražne čete.

Vojna na Kitajskem

Bern, 24. jan. n. (SDA) Iz Sanghaja poročajo, da je kitajskim četnikom uspelo na Jangeju potopiti veliko japonsko vojaško prevozno ladjo. Ob tej priliki je utonilo okrog 1000 japonskih vojakov in oficirjev. Napad se je zgodil že pred nekaj dnevi. Predsedničjim pa se Kitajci v bližini Nankinga na isti reki potopili še neko japonsko tovorno ladjo, ki je prevažala orožje in strelivo v notranjost dežele.

Washington, 24. januarja. AA. (DNB) V Beli hiši je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da bo kmalu odpotval Rooseveltov sodelavec Cary na Kitajsko, kjer bo proučeval gospodarski položaj v tej državi. Objavljeno je tudi bilo, da odhaja Cary na vabilo vlade v Čungkingu. Cary bo maršalu Čang Kaj-ku sporočil osebne Rooseveltove pozdrave.

Rusija in Japonska

Tokio, 24. januarja. AA. (Stefani) Pooblaščen predstavnik japonske vlade je v izjavi zastopnikom tiska poudaril med drugim, da je japonska pripravljen na splošno urediti svoje odnose s Sovjetsko Rusijo, če je ta za to pripravljena.

Vojvodinja Luksemburška se vrne v London

Montreal, 24. jan. j. (Reuter) Danes se je zvedelo, da se bo velika vojvodinja šarlota Luksemburška vrnila iz Kanade v London. Kakor znano, je velika vojvodinja po nemški zasebi Luksemburga zbežala preko Londona v Kanado.

Konferenca o preskrbi francoskih kolonij

Madrid, 24. jan. j. (DNB) Kakor poročajo iz Tangerja, se je večeraj v Alžiru sšla pod predsedstvom francoskega generala Weyganda posebna severnoafriška gospodarska konferenca. Na konferenci so razpravljali težavno vprašanje, kako oskrbeti zapadni del severne Afrike z živilom, ker je tamkaj zaradi blokade nastopilo že silno pomanjkanje. Konferenca v Alžiru pomeni delno predkonferenco za veliko vsefrancosko gospodarsko konferenco, ki se bo konec januarja sšla v Vichyju.

Povečanje pridelka bombaža v Rusiji

Moskva, 24. januarja. AA. (DNB) Zadržna leta se v Sovjetski zvezi opaža povečanje pridelka bombaža. To je velikega pomena za Evropo, kajti ruska proizvodnja bombaža igra veliko vlogo na evropskih trgih. V Sovjetski zvezi posevajo veliko pozornost zemljišču, ki je zasejano z bombažem. Po proizvodnji bombaža prihaja na prvo mesto Uplani, kjer je bilo lani zasajenih 622.000 ha. V tej pokrajini so pridelali novo vrsto bombaža, tako imenovani uplanski bombaž, ki je za 10 do 15% boljši in uporabljivejši, kakor vsi dosedajni bombaži. Prav tako je seme tega bombaža za enak odstotek bolj rodovitno.

Razsajanje gripe na švedskem

Stockholm, 24. januarja. AA. (Stefani) Epidemija gripe je dosegla vrhunec v Göteborgu, kjer je zbolelo več kot 5.000 ljudi. Epidemija je zajela zlasti študente in dijake srednjih šol.

Halifax prispel v Ameriko

Novi angleški veleposlanik v Washingtonu se je pripriljal z najnovejšo angleško bojno ladjo »King Georg V.«

Washington, 24. jan. n. (SDA) Danes dopoldne je prispel v New York novi angleški veleposlanik pri vladi Zedinjenih držav, bivši angleški zunanji minister lord Halifax. V newyorškem pristanišču so ga sprejeli člani angleškega veleposlaništva in zastopniki ameriškega državnega tajništva za zunanje zadeve. Vest o njegovem prihodu je bila objavljena v današnjih opoldanskih izdajah listov. Pravo senzacijo pa je v zvezi z njegovim prihodom izvala vest, da se je lord Halifax pripeljal čez Atlantski ocean z najnovejšo angleško bojno ladjo, 35.000 tonsko ladjo »King George V.«. Z dopoldne so se velike množice ljudi z motornimi čolni in drugimi ladjami odpravile v zunanjo luko, kjer je zasedrila angleška bojna ladja, ter so si rado vedno ogledovali novi angleški kolos.

New York, 24. jan. n. (Stefani) Ob priliki prihoda novega angleškega veleposlanika v Washingtonu lorda Halifaxa v Ameriko je newyorška policija izdala celo vrsto varnostnih ukrepov. Lord Halifax je rabil za pot preko oceana z oklopnico »King George V.« 7 dni. Ladja je iz varnostnih razlogov napravila spetoma velik lok proti severu. V newyorški zunanji luk si je lord Halifax prekrca v policijski motorni čoln, ki ga je v spremstvu drugih policijskih čolnov z vso naglico privedel v pristanišče.

Washington, 24. jan. s. (Reuter) Angleška oklopna »King George V.«, na kateri potuje lord Halifax, je bila danes opažena že v Chesapeake-zalivu pri Baltimoru. Zvečer bo oklopna pristala v luki Annapolis, ki leži samo 100 km od Washingtona.

Imenovanje pomočnika zunanjega ministra

Washington, 24. januarja. AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt je imenoval bivšega državnega podtajnika v finančnem ministrstvu Ecsona za pomočnika zunanjega ministra. Novi pomočnik je pristal čim večje pomoči Angliji. Njegova naloga bo najbrž ta, da bo moral spraviti v sklad delo v posameznih ministrstvih in to v zvezi z angleškimi nakupi, pri tem pa bo v stalni zvezi z angleškim veleposlanikom in finančnim ministrom.

»New York Times« piše, da je to imenovanje zelo pomembno zaradi tega, ker se je Ecsen trudil za to, da naj Amerika pošlje Angliji kar največjo pomoč. Bil je med tistimi, ki je zagovarjal naziranje, da je zamenjava ameriških rušilcev za angleška oporišča popolnoma zakonita.

12 trgovskih ladij prodanih Angliji

New York, 24. januarja. AA. (Reuter) Ameriški odbor za mornarico je objavil, da je bilo prodanih Angliji 12 ladij ameriške trgovske mornarice. Skupna njihova tona-

ža je 107.061 ton in so stali 2.779.000 dolarjev. Angleži so ponudili še 4.611.000 dolarjev za nakup 20 parnikov, toda ta ponudba je bila odbita. Tako je bilo Angliji prodanih vsega 49 parnikov.

Lindberghovi pomisleki glede pomoči Angliji

Washington, 24. jan. j. (A. R.) Pred zunanje-političnim odborom reprezentančne zbornice je bilo večeraj prečitano službeno mnenje polkovnika Lindbergha kot strokovnjaka ameriškega letalstva. Po mnenju polkovnika Lindbergha ameriška pomoč Angliji ne more biti tolikšna, da bi lahko uspešno računala na uresničenje cilja, ki ga namerava doseči, to je poraz Nemčije. Po Lindberghovem mnenju obstajajo danes na svetu tri velike skupine letalstva: ameriška, nemška in japonska. Vsako izmed teh letalstev je močno, dokler se omejuje zgolj na svojo domačo celino, toda vsako porazdeljevanje tega letalstva na druge terene mora nujno prinesiti oslabilost, ki bi temu letalstvu vzela svoj poglavitni pomen, ki je edino le v obrambi svojega ozkega prostora. Ako bi hotela Amerika s svojim letalstvom v zadostni meri pomagati Veliki Britaniji, bi s tem samo nepotrežno oslabilo lastno obrambo Zedinjenih držav.

V svojem mnenju je Lindbergh izrazil tudi naziranje, da ne verjame, da bi mogla Nemčija izvršiti uspešen vdor v Anglijo.

Kar se tiče kakovosti letalstva posameznih držav, je Lindbergh naglasil, da poleg ameriškega letalstva dobro pozna tudi nemško in rusko letalstvo. Obe letalstvi je imel priliko proučiti že pred daljšim časom. Po njegovem mnenju je bilo tedaj najboljša na svetu nemško letalstvo, dočim razvoj ruskega letalstva ovira precejšen konservativizem.

Taft in Johnson proti zakonu

Washington, 24. jan. j. (A. R.) Večeraj sta se k debati o ameriški pomoči Veliki Britaniji v zunanje-političnem odboru reprezentančne zbornice oglašila tudi bivši ameriški prezident, senator Taft in bivši general Hugh Johnson. Taft je zavzel stališče, da zakonskega osnutka v sedanjih obliki nikakor ni mogoče sprejeti, marveč da je treba pričeti d'ato o enem izmed domačih zakonov, predlogov, ki so bili zadnji čas v velikem številu predloženi. General Johnson je v svojem govoru svaril Zedinjene države pred preveč neremnim prizadevanjem za pomoč Veliki Britaniji. Ako Amerika ne bo bolj previdna, potem se lahko zgodi, da bo morda že v naslednjih 60 ali 90 dneh zaplenjena v evropsko vojno. Lahko se zgodi, da se bo ta zaplet pričel na severni obali Afrike, ali pa na sami zapadni obali Zedinjenih držav.

Mirovna pogajanja med Siamom in Indokino

Tako francoska kakor tudi siamska vlada sta privolili v japonski predlog za posredovanje

Vichy, 24. jan. j. (Un. Press.) Davi je bilo preko francoskih radijskih postaj objavljeno službeno poročilo francoske vlade, da je glede na resnost položaja na mčji med Indokino in Siamom, francoska vlada pristala na japonski predlog, v katerem se je japonska vlada izjavila pripravljeno posredovati v sporu med Francosko Indokino in Siamom. Francoski poslanik v Tokiu je bil o tem obveščen ter bo zaprosil japonsko vlado, naj stopi v stik z Bangkokom, da bi se čimprej pričela pogajanja v gornjem smislu.

Tokio, 24. jan. s. (Ass. Press.) Informacijski urad japonske vlade javlja uradno, da sta tako francoska vlada v Vichyju kakor tudi siamska vlada pristali na japonski predlog za posredovanje v sporu med Siamom in Indokino.

Se sudi pa je siamski radio v Bangkoku zanikal, da bi bila mirovna pogajanja v teku.

Sanghaj, 24. jan. j. (AFI Posebni dopisnik) kagencije AFI poroča, da v Hanoju doslej še niso prejeli službenega potrdila, da bi se bila francoska vlada v Vichyju odločila za japonsko posredovanje v sporu med Indokino in Siamom. V pooblaščenih tamkajšnjih francoskih krogih naglašajo, da se incidenti in spopadi med četami francoske Indokine in Siamu v obsebnem pasu še zmerom nadaljujejo. Po mnenju francoskih krogov je francoska vlada pooblastila Tokio leš k proučevanju terena za prčtetek morebitnih pogajanj za ureditev obmejnih sporov v Francoski Indokini, da pa japonska vlada nikakor še ni pooblaščen posredovati za dokončno poravnavo spora. Zaradi tega tudi še ni pričakovati, da bi že zdaj prišlo v obsebnem pasu do premirja, temveč šele tedaj, ako bi siamska vlada preko Tokia poslala v Hanoj sprejemljive predloge za ureditev vseh spornih vprašanj.

V merodajnih francoskih krogih so zelo optimistični kar se tiče izgledov za uspešno obrambo Indokine pred siamskimi napadi. V teh krogih zlasti naglašajo, da je postala obramba mnogo učinkovitejša, odkar je vrhovno poveljstvo nad francoskimi četami prevzel general Mordant.

Narodni svet v Franciji

Vichy, 24. januarja. AA. (Havas) Današnji službeni list je objavil zakon o ustanovitvi narodnega sveta, ki ima okrog 200 članov. Trajanje mandatov ni določeno, vendar pa smatrajo, da bodo brez dvoma prenehali tedaj, ko bo Francija dobila novo ustavo. Narodni svet nima niti ustavnega niti zakonodajnega značaja, temveč edino posvetovalni. Člani so izbrani iz vrst parlamenta in iz krogov, ki so bili dozdaj izločeni iz političnega življenja. Med njimi je 40 kmetovalec, močna skupina industrijscev, trgovcev, intelektualcev, zastopnikov svobodnih poklicev z mnogimi znanimi imeni, prav tako pa tudi sindikalni delavci, kmetje in najboljši voditelji fran-

coske legije in bojevnikov. Pri izbiranju članov maršala Petaina ni vodilo nobeno strankarstvo. Izbor dokazuje, da bo to koncentracija živih sil, ki pomenijo nove elemente narodnega življenja. Narodni svet bo imel predsednika, dva podpredsednika in štiri tajnike, katere bo imenoval šef države. Šef države določuje tudi delo sveta, digar seje bodo tajne. Državni šef lahko odloči, da se zapisnik sej lahko objavi. Narodni svet ima nalogo podajati svoje mnenje o vprašanjih, ki jih bo šef države predložil v razpravo. Ministri in državni tajniki imajo pravico dostopa v svet in sodelovanja pri posvetih. Plače članov sveta so enake plačam državnih svetnikov.

Hitlerjev odgovor še ni prišel

Zeneva, 24. jan. p. Glede na poročila švicarskih listov, da je prispel v Vichy odgovor kancelarja Hitlerja na važno poslanico maršala Petaina glede mirovnih pogojev, izjavljajo na merodajnem mestu v Vichyju, da do tega trenutka odgovor kancelarja Hitlerja še ni v rokah francoske vlade.

Spopad v Tunisu

Tunis, 24. jan. j. (DNB) V bližini naselja Blida je prišlo do spopadov med senegalskimi strelci in arabskimi domačini. Nekaj oseb je bilo pri tem ranjenih. Posredovati je morala policija.

Cincar-Marković in Popov

Beograd, 24. januarja. AA. Ob štiriletnici pogodbe o večnem prijateljstvu je bolgarski zunanji minister Ivan Popov poslal zunanjemu ministru dr. Aleksandru Cincar-Markoviću naslednje brzojavko:

»Nj. eks. Aleksandru Cincar-Markoviću, zunanjemu ministru, Beograd. — Ob četletnici podpisa pogodbe o večnem prijateljstvu, s katero so postavljeni temelji prišrnega sporazuma in sodelovanja med našima dvema narodoma v interesu miru med našima dvema državama, prosim vas, da me obvestite, ali boste želeli svoje najskrajnejše želje za vašo državo in za vas osebno, kakor tudi izraze mojih najboljših prijateljskih čustev. — Ivan Popov, zunanji minister.«

Jugoslovanski zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković je odgovoril z naslednjo brzojavko:

»Nj. eks. Ivanu Popovu, zunanjemu ministru, Sofija. — Občletnica podpisa pogodbe o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo, v kateri so izražene najskrajnejše želje naših bratskih narodov, mi nudi priliko in veliko zadovoljstvo, da morem poslati vaši ekselenciji svoje najtoplejšje želje kakor tudi zagotovilo o osebnih prijateljskih čustvih. — Cincar-Marković.«

Zemunska: Pretežno oblačno in precej toplo. Tu pa tam rahlejši dež.

Ankarski posveti končani

Zastopniki turške in angleške vojske in mornarice so temeljito proučili mednarodni položaj

Ankara, 24. jan. s. (Reuter) Vojaški razgovori med zastopniki turške vojske ter angleške vojske in mornarice na Blžnjem Vzhodu so bili danes končani. Tako v angleških, kakor tudi v turških krogih izražajo veliko zadovoljstvo nad rezultatom razgovorov, verjetno pa je da o razgovorih ne bo izdano nobeno uradno poročilo. Domnevajo, da so v teku 10-dnevnih sešankov zastopniki obeh vojsk proučili položaj, ki je nastal od zadnjega sestanka dalje. Medtem časom je bila Francija izločena iz vojne, vstopila pa je v vojno Italija in nemške čete so prispele v Rumunijo. Turški in angleški častniki so gotovo proučili vse možnosti za primer, če bi Nemci pokrenili na Balkanu novo vojaško akcijo, ki bi ogrožala turške interese.

Angleška delegacija pod vodstvom admiralja Kelleya, maršala Cornwolda in letalskega podmaršala Elmhursta odpotuje v nedeljo na ogled velikih turških jeklar in železarn v Karabuku, ki jih je zgradila neka angleška tvrdica in ki obratujejo že od preteklega poletja dalje.

Polkovnik Donovan pojde tudi v Turčijo

Carigrad, 24. jan. p. Listi poročajo, da bo poseben odposlanec Rooseveltovega polkovnika Donovan obiskal tudi Turčijo.

Zakon o zaščiti naroda v Bolgariji

Sofija, 24. januarja. AA. (DNB) Bolgarski uradni list je večeraj objavil besedilo zakona o zaščiti naroda. Zakon ima štiri poglavja.

Prva poglavje obsega določbe o razpustu tajnih in mednarodnih organizacij. Tajna

je tista organizacija, katere cilji so tajni, ali morajo njeni člani nekatere zadeve obvezno skrivati in tajiti, mednarodna pa je ona, ki je organizacijsko ali pa materialno odvisna od tujine. Pri tem so izzete tiste organizacije, ki obstoje po mednarodnih pogodbah in so pod nadzorstvom države.

Drugo poglavje obsega določbe o židih. Židje so vsi, katerih oče ali mati sta bila žida, ne pa oni, ki so se rodili iz mešanih zakonov in je bila nebolgarska zakonska polovica krščena pred 1. decembrom 1940, ter so krščeni tudi vsi otroci iz tega zakona. Zakon prepoveduje židom aktivno in pasivno vojni pravico. Židje ne smejo imeti zemljišč za obdelovanje, ne smejo služiti v vojski, morajo pa delati v »delovni službi«. Sodelovanje židov pri bolgarskem gospodarskem življenju se omejuje na razmerje z njihovim odstotkom in sicer v industriji, trgovskih podjetjih in finančnih zavodih, kjer znaša odstotek udeležbe židov 49%. Židom je prepovedano skupno življenje ali pa sklepanje zakona z nežidi, prav tako pa židi ne smejo imeti ženskih uslužbenecv, ki niso židov. Tretje poglavje tega zakona obsega določbe o zatiranju protidržavne propagande, četrto poglavje pa obsega razne izjemne odredbe.

Madžarska prometna komisija v Moskvi

Moskva, 24. januarja. AA. (DNB) Danes dopoldne je prispela v Moskvo komisija madžarskih prometnih strokovnjakov, ki bodo s sovjetskimi oblastmi razpravljali o tehničnih podrobnostih za obnovo neposrednega železniškega prometa med Sovjetsko zvezo in Madžarsko. Po pisanju glasila lista ljudskega komisarata za pošto in telegraf je upostavljena neposredna telegrafska zveza med Moskvo in Budimpešto.

Boji pri Tepeleniju

Italijanski odpor postaja od dneva do dneva močnejši

Atene, 24. jan. j. (A. R.) Središče vojaških operacij na albanski fronti je bilo tudi večeraj na osrednjem frontnem sektorju severno in severozapadno od Tepelenije. Grške čete so tu izvršile tekom večerajšnjega dneva več napadov na dobro utrjene italijanske postojanke, pri čemer so več pozicij na višavju okrog Tepelenije osvojile z velikimi izgubami za Italijane. Kakor je večeraj izjavil zastopnik grške vlade, so na tem sektorju Grki zasedli več italijanskih postojank, ki leže v višini 1500 m. Pri tem so zajele 250 italijanskih vojakov, večje število častnikov in obilico vsakovrstnega vojnega materiala. Na tem frontnem odseku grško topništvo neprestano obstreljuje italijanske postojanke ob cesti proti Berat, po kateri prihajajo v italijansko vojno črto nova ojačenja alpskih čet, ki bi utegnile grško prodiranje počasi ustaviti.

Italijanski pritisk postaja že sedaj od dneva močnejši in se javlja zlasti v močnih napadih italijanske pehote. V grškem prizadevanju, da na osrednjem frontnem odseku ohranijo iniciativo, podpira Grke v veliki meri tudi njihovo letalstvo, ki je neprestano zelo delavno v italijanskem frontnem zaledju.

Na severnem delu bojišča so grške čete večeraj ponovno izvršile naskok na italijanske postojanke, ki drže vzhodno dolino reke Skumbe. To dolino so si Grki izbrali kot glavno predorno smer za ofenzivo na Elbasan. Napade grške pehote pa je zavrnili italijansko topništvo, ki z raznih višinskih postojank še zmerom popolnoma obdružuje vhod v dolino Skumbe. Nekaj manjših napadov so izvršile grške čete tudi na itali-

janske postojanke ob reki Devoli, vendar se položaj s tem ni izpremenil.

Italijanske čete so izvršile večeraj več prav močnih protinapadov na raznih odsekih severnega bojišča, vendar so bili vsi napadi zavrnjeni in so imeli Italijani pri tem precejšnje izgube na ljudeh in materialu.

Na južnem frontnem sektorju vojaške operacije niso presegale običajnega delovanja patrolj. Letalstvo se je kakor v minulih dneh precej udeleževalo tako v obstreljevanju postojank v sami bojni črti, kakor tudi v frontnem zaledju. Položaj je ostal na jugu bistveno neizpremenjen.

Atene, 24. jan. AA. (At. ag.) Uradno poročilo št. 89, ki ga je snoč objavilo grško vrhovno poveljstvo, pravi:

V bojih tekom dneva smo zavzeli sovražne postojanke in ujeti nad 200 sovražnih vojakov, med njimi tudi 8 častnikov. Zaplenili smo tudi vojni material. Snočnje uradno poročilo ministrstva za državno varnost pravi, da večeraj ves dan v državi mir ni bil moten.

»Hyperion« potopljen v Jadranskem morju

London, 24. jan. s. (Reuter) O potopitvi angleškega rušilca »Hyperion«, javljajo naknadno, da je naletel na sovražno mino, ko se je nahajal v družbi več drugih vojnih ladij na izvidniški vožnji v Jadransko morje, z nalogo, da poišče sovražne podmornice. Ladja po poškodbi najprej dve uri ni mogla poklicati na pomoč, ker se je nahajala v neposredni bližini sovražne obale. Potem pa so prihiti

Naši kraji in ljudje

Elektriko od Ljutomera do Štrigove! Obdarovanje otrok na meji dveh banovin

Strigova, 24. januarja
Ob pomankanju petroleja in sveč občutno vse večjo potrebo po civilizacijski dobroti, ki ji pravimo elektrika. Žal, da smo med onimi skromnimi zemljami, ki je do sedaj še niso užili. Vendar je potreba na oči in je vsak dan bolj močna. Od Ljutomera do trga Štrigove, koliko bi bilo tu odjemalcev! Samo transformator bi trebalo zgraditi na tej 10 km dolgi progi. Izdelek bi ne bil tako strašen, posebno zato ne, ker bi šel za ljudstvo.

Kako se da delati za ljudstvo na skupni meji Slovenije in Hrvaške, o tem je zlasti lepo pričala božičnica v železni gori. Ljudje ne pomnijo, da bi učenci ljudske šole v železni gori doživeli kaj tako prijetnega kakor v teh dneh. Skozi cele božične počitnice so nestrpno pričakovali, kaj bo, kdo izmed 232 otrok bo osrečen z darilom. Res so pričakali 196 lepih čaril. Samo čevljev so dobili 35 parov. Obdarjenih je bilo 84,4% šolskih otrok. Božičnica je uspela zaradi temeljite akcije, ki jo je izvršilo učiteljsko zavedajoč se, da je treba šolarjem vsaj delno omiliti bedo, in pa da je takšna socialna pomoč obenem tudi najboljša opora narodnemu duhu v tem obsejnim pasu.

Božičnico je omogočilo precej darovateljev po Sloveniji in Hrvaški, ki so jim železnogorski šolarji iz srca hvaležni. Posebej je treba omeniti, da je daroval mariborski Rotary klub 20 parov čevljev, banska uprava tanovine Hrvaške je prispevala 5000 din, nabiralna akcija v Varaždinu pa je vrgla čez 1000 din. Poleg tega je odpadlo na železnogorsko šolo še okoli 2000 din kot pripadajoči del od celotne vsote 10.000 din, ki so bili poslani iz zagrebških krogov za božičnico obdaritev šolskih otrok na področju občine Štrigove. Prav tako je z lepim prispevkom podprl celotno akcijo železnogorski trgovec g. Metod Senčar.

Kljub vsem navedenim prizadevanjem pa so ostale potrebe železnogorskih šolarjev še vedno velike. Kaj ne bi, ko pa je bilo samo v enem razredu pri 8 parih čevljev 21 kandidatov za novo obutev, kaj njihovi stari škripti, sposojeni od matere, očeta, starejših bratov in sestra, niso mogli kože niti zakriti več, a kamoli, da bi jo grel. Zato pa bodo ostale tudi najbolj uspele božičnice še vedno samo zasilna pomoč. Treba bo še mnogo novega, skupnega prizadevanja.

Kdo je morilec Antona Straha? Doslej je bilo aretiranih šest oseb

Trebnje, 24. januarja
O zverinskem umoru posestnika Antona Straha iz Lukovice, o katerem smo pred dnevi poročali, da je razburil vso Dolenjsko, prihajajo na dan nove podrobnosti in je preiskava, ki se o tem začne zasedati umoru vodi z vso natančnostjo, predvsem ugotovila, da v tem primeru ne gre za roparski umor neznanega storilca, temveč so v ozadiju družinske ravnanje na domu umorjenega. Priče izpovedujejo, da so na Strahovem domu bile neznane družinske razmere in da je bil Strah nasproti sosedom večkrat izražal bojazn, da bo ubit. Pretili so mu baše svoici, ki jim ni hotel prepustiti posestva.

O Strahu pripovedujejo ljudje, da je bil imovit posestnik, vendar pa skop. Ko se je možila hčerka Jožefa, sedaj poročena Kotarjeva, ji oče ni izplačal dote. Z zatom Gregorjem Kotarjem, ki je ponovno zahteval izplačilo dolžne dote, se je stari Strah večkrat prepiral in v teh prepirih so padale tudi groznice, ki vedo o njih priče mnoge povedati in ki so bile povod, da so orožniki aretirali takoli po umoru zeta in njegovo ženo Jožefo. Seveda osumljenca zanikata vsako zvezo z umorom tasta, odnošno očeta. Kot osumljeni so orožniki aretirali tudi hčerko Marijo, ki se je v kritičnem času umora mudila z doma, o kateri na ljudje govore, da je zahtevala od očeta izročitev posestva, da bi se poročila. Kot osumljenki so orožniki aretirali še neko posestnico in njeno hčer iz bližnje vasi Pečice. Pri slednjih dveh so se

osumljenci baše večkrat shajali in ženski izpovedujejo, da so večkrat govorili, kako bi se Strah iznebil. Končno je bil aretirani še neki Rugelj izpod Kozieka, ki je bil prijatelj osumljene hčerke Marije. Vseh šest aretirancev so orožniki prepeljali v zapore novomeškega okrožnega sodišča, ki vodi nadaljnjo preiskavo.

O umoru samem se doznava naslednje podrobnosti: morilec je napadel žrtev s sekuro in je bil vsak odboj navedenega nemogoč, ker je bil že prvi udarec po glavi smrten. Morilec na to še ni bilo dovolj in je v svojem besu sekal po glavi svoje žrtev še naprej. Globoke rane, zasekane na več mestih v glavo, vrati in v lice, pričajo, da je morilec dejanje izvršil v največjem navalu jeze. Morilec je nato pobegnil in odvrgel sekuro v bližnji potok Tihobolščico, kjer jo je slučajno našel mimoidoči voznik. Izkazalo se je, da je bila sekira umorjenčeva last. Ljudje upajo, da bo zločin kmalu pojasnjen.

Drago Bitenc 70 letnik

Čil in zdrav obhaja danes v Ljubljani 70letnico g. Drago Bitenc, upokojeni vlakovodja državne železnice, ki je zlasti dobro znan v vrstah jugoslovenskih železničarjev, katerih naporna služba je posebno po vojni vihrila. 1. 1918 prišla najbolj do izraza, a so jo s skrajno natančnostjo in vztrajnostjo izvrševali v splošno zadovoljstvo železniške uprave.

Jubilant, prava ljubljanska korenina, ki je v svoji odgovorni službi vzdržal skoraj

40 let, si je pokojni res zaslužil, saj je z vztrajnostjo preživel vse stoopne železničarja in se povzpela na mesto vlakovodje osebnih, brzih in ekspresnih vlakov. V napornem in odgovornem poklicu je preživel tudi vsa vojna leta in to največ v Galiciji in drugod, oddaljen od svoje družine, za katero je vzorno skrbel. Štirim

sinovom, ki so se posvetili učiteljskemu poklicu, je dal trdno nacionalno vzgojo, jih pustil glasbeno in drugače izobraziti, da orjejo sokolsko mlino na podeželju. V vsem svojem življenju je bil skromen in priazen, mož na mestu, katerega beseda je vedno nekaj veljala. Bridko je bil prizadet po usodi, ki mu je naglo odvzela najmlajšega sina maturanta, s katerim je doživljal svojo drugo mladost. Ves svoj prosti čas posvečal kot ljubitelj ptic svojim kanarčkom in priljubljenim planinam, na katerih vrhove se še vedno rad povzpne. G. Bitencu, ki je od ustanovitve »Jutra« zvest naročnik, želimo ob jubileju, da v zdravju preživi še mnogo srečnih let!

Zlata poroka v šiški

Danes obhajata zlato poroko g. Schoss Rudolf, bivši revident južne železnice, in gospa Frančiška, po rodu Hrenova. Praznujeta svoj zlati jubilej v krogu sinov in hčera, ki so vsi dobro preskrbljeni.

Zdaj živi zlati ženin v zasluženem pokloju v lastni hiši, deležen iskrene ljubezni svojcev in prijateljev. Želimo zlatoporočencema, da bi še mnogo let ostala zdrava med svojim dragimi.

Ob grobu nacionalista-mučenika

Ormož, 24. januarja

Pretekli ponedeljek je bil pokopan v Ormožu mestni tehničar g. Izakar Filip. Pokojni se je rodil v Trbovljah, kjer se je tudi izučil trgovske obrti in je kot trgovski sodelavnik bil dolga leta v svojem rojstnem kraju, nato pa so ga viharja predvojna leta kot zavednega in preganjanega narodnjaka zanesla v Savinjsko dolino, dokler ni pred pričetkom svetovne vojne odprl svoje trgovine v St. Ilju pri Slovenem Gradu, odkoder se je 1. 1921 preselil v Ormož. Tu je imel nekaj let svojo trgovino, katero pa je moral nato opustiti.

Vse njegovo življenje je bila kruta borba za obstanek in preživetje je moral nešteto bridkih ur. Povsod, kjer je bil, je bil priljubljen in pokazal se je zavednega Slovenca in Jugoslavana, naprednjaka, ki kljub vsemu preganjanju, osobito v predvojnem in vojnem času, ni zatajil svojega prepričanja. Zavedal se je sicer, da bi mu

bilo lahko mnogo bolje, če bi poustnil na svojem nacionalnem, a za časa bivanja v Ormožu tudi na svojem naprednem prepričanju, toda tega ni hotel storiti in ostal je mož-mučnik, katerega je pošte-nost privedla v siromaštvo.

V prijazni Savinjski dolini si je poiskal svojo življenjsko tovariško Ivanka, ki je z njim vdano prenašala vsa preganjanja. Kakor sam vnet narodnjak, je v tem prepričanju vzgojil tudi svoja otroka. Sin Lipe je znani marilivi sokolski delavec, a tudi hčerka Ivanka, ki obiskuje še trgovsko akademijo, se pridno udeležuje v sokolski družini. Pogreb je izpričal, kako je bil pokojni priljubljen in spoštovan, saj ga je na zadnji poti spremljala skoraj večina Ormožanov. Gasilska četa mu je dala častno stražo, sokolski pevski zbor mu je zapel dve žalostinki, a ob grobu se je zapolnil v imenu gasilske čete in sokolskega društva g. Rakuša Ivan, ki je očital pokojnikovo življenje in borbo, naglašajoč, da bi marsikomu lahko bil za vzor. Naj bo pokojnemu trajen in svetel spomin, preostalim pa naše iskreno sožalje! —iē.

Smrt blage gospe

Ljubljana, 24. januarja.

Po hudem trpljenju je včeraj umrla gospa Terezija Zupan. Dočakala je starost 70 let. Pokojnica je bila celih 35 let gostilničarka v Kamniku. Pred 10 leti se je preselila v Ljubljano k svojemu sinu.

lastniku Daj-dama. V zakonu z že pokojnim soprogom se je narodilo pet otrok, od katerih je najstarejši sin umrl v Ameriki. Svoje otroke je lepo vzgojila in jim uravnala pot v življenje.

Pogreb nepoželega pokojnice bo v nedeljo ob 15. iz hiše za oči, Frankopanska ul. na pokopališču k Sv. Križu.

Blago gospo bomo ohranili v lepem spominu, žalujočim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Nušič v št. Jakobu

Nušičeve komedije odlikuje v prvi vrsti neprisljen, prirčna vedrost najbolj pristnega in najbolj zdravega humorja. Nušič je dostikrat piker, toda nikoli ne zloben, pač pa prijetno hudomušen, ko v vsej svoji odkritosrčnosti neusmiljeno smeji in karikira vse te male in velike, smešne in bedne ljudje malomeščanske, pa spet visoke, zgorje družbene plasti prestolničnega Beograda. V zlati sredi med farso in satiro dobivajo Nušičeve veseloligre zmerom znova in znova navdušenih občudovalcev. Nušič je prav gotovo še zmerom naš najpopularnejši komediograf, katerega ime je seglo tudi že večkrat preko meja domovine.

Ze več ko mesec dni dajejo naši mariljivi Šentjakobčani v svojem gledališču v Mestnem domu Nušičeve »Gospo ministrico«, ki doživlja usodo lanskega »Uječa« istega avtorja, kar izpričuje vrsta razprodanih predstav. To pa čisto po pravici, kajti takinega Nušiča, kot ga prikazujejo šentjakobski igralci v svojih res posrečenih ter vsestransko uspešnih likih bi zmoglo predstaviti nemara le malokatero poklicno gledališče v državi. Saj to je že staro in stokrat izpričano dejstvo, da uživajo Šentjakobčani sloves našega najboljšega in najbolj rutiniranega amaterskega gledališkega odra. Ko pa potlej gledaš predstavo, slediš s smehom posrečenim komičnim situacijam in zapletljajem, se kar ne moreš nadčiti, odkod jemljejo vsi ti igralci, ki so vendar amaterji — vso to zrelost in izoblikovanost v igri z vsemi dodatki ki jih navadno pripisujejo le poklicnim igralcem. Pa se človeku imenitno zazdi prijetno spo-

znanje, koliko talentov, koliko nadarjenih, ambicioznih igralcev premoremo: že samo v Ljubljani — v svoji stari ponižni slovenski skromnosti.

Kar pogledite jo, Šentjakobsko gospo ministrico — go. Bučarjevo, s katero je ta od sile nadarjena in spretna igralka postavila lik, ki bi ga bil vesel sam avtor. Da bi njeno vlogo še posebej opredeljevali za to ni mesta, kajti treba jo je videti in na svoje oči spoznati, da igralsko popolnejše ministricke skoraj ni najti. Prav tako velik in posrečen igralski lik je postavil g. Eypper, mladi, nadarjeni karakterni igralec, ki je v znameniti vlogi uca Vase nedavno tega slevil tudi svoj stoti nastop. Neizbrisno se ti vtisne v spomin njegov Vaso, ki mu je dal pogoj uspele igralske podobe se v glasu lokalni žanr ter tako postal res pravi, pristni Nušičev junak. Zelo dober je bil s svojo umerjeno igrano Hančič v vlogi Uroševiča. Samozvestno in z nenavadno sigurnostjo mu je sekundirala gđ. Dimičeva, ki je kot začetnica izpričala mnogo obetajoč talent. Mladi Tury je kot sin Raka uspešno dopolnil podobo ministrove familije, katere glava — Sima Popović g. Daneva je tudi v prvem in zadnjem prizoru lepo učinkoval. Koliko smeja in občudovanja žanjejo nastopi sekretarja dr. Ninkovića, ki ga res posrečeno karikira g. Lombard dalje kakor zmerom imenitni, ponižni pisar Pera g. Lavrič in navdse komični usnjak Todorović g. Plevčija, ki je spet zablestel ter podal eno svojih najbolj posrečenih in originalnih igralskih podob. Prav dobro se je znašla v vlogi tete Savke gđ. Grčurevičeva, ki ji karstne vloge še posebno leže.

Tudi dolga vrsta ostalih igralcev je ostala ves čas na spodobni višini ter tako brez izjeme doprinesla svoj delež k uspehi predstavi, h kateri moramo Šentjakobčanom samo iskreno čestitati z željo, da bi nas še dostikrat pred polno dvorano tako prijetno presenetili in zadivili. L. K.

Na plesu Društva medicincev, ki bo drevi ob pol 20. v Kazini, bosta nastopila gospa Erna Moharjeva in g. Boris Pilato z dvema svojima izbranimi baletnima točkama

Prizor iz Gorkgega drame »Na dne«, ki so jo z velikim uspehom odigrali člani mariborskega Narodnega gledališča v četrtek zvečer v Ljubljani

Kulturni pregled

Uspeh mariborske drame

Četrtekovo gostovanje Narodnega gledališča iz Maribora je poteklo pod srečno zvezdo. Razprodana hiša, takojšnji kontakt med občinstvom in odrom, stopnjevano navdušenje občinstva, očiten in kar izreden uspeh mariborskih gostov, to so bili prvi razveseljivi znaki tega gledališkega dogodka. Ves čas je vladalo v gledališču neko prijetno vzemirljivo ozračje, ki nastaja samo ob izjemnih prilikah. Kljub sorazmerno dolgemu trajanju je Gorkgega delo vzbujalo v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila toliko pozicij, da se ne bomo preveč zmotili, če zapisemo, da so Mariborčani z Gorkgega »Na dne« prvič in nepreklicno osvojili gledališko Ljubljano. Topel sprejem, ki so ga bili deležni, je dal gostom še več vzgona in so vzbujali v tej režiji in igri prav do končnega prizora tisto napeto pozornost, ki se ni mogla niti ob pozni uri izrpati in utruditi. Od prvih vrst tik pred rampo, ki so jih zasedli domači igralci, tja do zadnjih galerijskih sedežev si je igra mariborskih gostov osvojila tolik

DANES

MEDICINSKI PLES

KAZINA

Pod pokroviteljstvom dekana, profsorskega zbora medicinske fakultete in častnega damskega komiteja

Sprejem častnih gostov točno ob pol 20. uri. — Broadway jazz — Adamič — Trost — Bar. — Program: baletni par: PILATO-MOHARJEVA — sopranistka gđ. KUŠEJ KSENIJA.

Rezerviranje miz, predprodaja vstopnic in reklamiranje vabli danes in jutri pri vratarju na Univerzi od pol 12. do pol 1.

Domače vesti

• **Promocija.** V ponedeljek 27. t. m. opoldne bodo promovirani na ljubljanski univerzi za doktorja prava gg. Ludvik Arko, iz Brež pri Ribnici na Dolenjskem, Vladimir Sojer iz Podbukovja in Stefan Šoba iz Makol. Čestitamo!

• **Nov grob.** Po kratki mučni bolezni je umrla gđ. Rožica Gselmanova, učiteljica v Zg. Sv. Kungoti. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 16. na pokopališču na Pobrežju. Pokojnici blag spomin, žalujočim svojcem pa naše iskreno sožalje.

• **Skupinsko potovanje po nižini.** ki so bila uknjena preko bočica in novega leta, so spet v veljavi. Za skupine 8 do 29 oseb velja popust 33 %, za skupine preko 30 oseb pa 50 %. Skupinska potovanja je treba prijaviti pisмено odhodni železniški postaji ali pri Putniku, za skupine do 50 oseb vsaj 12 ur, pri večjih skupinah pa vsaj 24 ur pred rednim odhodom vlaka.

• **Vozne objave za potovanje v Beograd.** Putnik sporoča, da velja polovična voznina za Beograd (radio-rastava) za potovanje do 4. februarja, za povratek pa do 6. februarja. Člani nogometnih klubov, ki potujejo k obnemu zboru Jugoslovanske nogometne zveze v Zagrebu, uživajo polovično voznino za vožnjo v Zagreb do 26. t. m., za povratek pa od 26. do 28. t. m. V februarju bo veljala polovična voznina za obisk Dubrovnika (pomorska rastava), in sicer za potovanje tja od 31. januarja do 28. februarja, za povratek pa od 2. februarja do 3. marca. Vsak potnik kupi pri odhodu celo vozovnico in legitimacijo K-12.

prearjanje urad je sicer vse oskrbel za prejem krušnih izkaznic, tudi župan se je potrudil, da bi izposloval pri sreskem načelstvu nakazilo prepotrebne krušne moke za občino ter so mu obljubili, da bo za občino določena moka v sredo 22. t. m. v Novem mestu na razpolago. Peki in trgovci so vplačali za dodeljeno jim moko potrebne zneske in poslali vozniške v Novo mesto, da bi jim pripeljali moko, toda žal je ni bilo dobiti in vozniški so se vrnili prazni. Prebivalci toplotne občine so tako obsojeni dalje trpeti in stradati kruha. Pa tudi trgovci in peki trpe nepotrebne izdatke za vozniške. Dolgotrajno čakanje na moko vzbuja nejevoljo med ljudstvom.

• **Gradnja inštituta za zdravljenje raka v Beogradu.** Ze 14 let, odkar je bilo osnovano Jugoslovansko društvo za raziskovanje in zatiranje raka. V tem času je doseglo zavidljive uspehe na znanstvenem področju. Bolj in bolj se je čutila potreba, da se ti uspehi prenesejo tudi v praktično življenje, za pomoč tisočim in tisočim bolnikom, ki jim rak uničuje zdravje. Po zaslugi kneza namestnika Pavla je bil osnovan leta 1939 inštitut za raziskovanje in zdravljenje raka in septembra so začeli z gradnjo. Za odobreni kredit 4 milijonov din so sežidali stavbo v surovem stanju nadaljnjih kreditov pa ni bilo več, čeprav je bilo v načrtu, da bo zavod začel letos novembra poslovati. Zda, pa je odobrenih novih 8 milijonov din in upajo, da bo to zadosten prispevek za ureditev tega prepotrebne zdravstvenega zavoda.

Cerkiljah bodo čakali nosači na one, ki so jih naročili. Proti večeru prispejo smučarji planinci v Dom na Kravcu, kjer bo preskrbljeno prenočišče. V nedeljo jutraj in ves predpoldan je čas za smuške izlete in za smučanje v okolici Kravca, popoldne sesto proti Kamniku. Izletnike bo vodil znani smučar učitelj g. Tavčar. Prijava sprejema pisarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova c. 4/I. (—)

• **Otona Zupaničeva prevodi Shakespeara** so v našem prevodnem slovstvu ena največjih stvaritev. Samo veliki poet in tankečutni poznavalec našega jezika nam je lahko dal toli verne in vendar hkrati čudovito domače orenesitve Shakespearovih del. Ze same lezicovne vrline velevaljo, naj ne bo slovenske knjižne police, na kateri ne bi bilo Zupaničevega Shakespeara. Priporočamo vam naslednja Shakespearova dramatična dela: »Sen kresne noči«, broširana 14. vezana 20 din; »Macbeth«.

Mileva hranila v hiši mnogo denarja. Neke noč so razbojnik r s vrtil v hišo in s bodalom umorili obe preostali Miličevići. Zločincem so na sledu in so nekaj osumljenec že zaprli.

• **Po Gorenjskem hodita dva sleparja,** katerih eden se izdaja za poljskega državljan, ki ima doma tovarno s 6.000 delavci, pa je bil pregan, drugi pa je njegov tolače. S seboj imata vzorce perila po 2 do 10 din, v trgovini pa je isto blago po 12 do 15 din meter, nogavice pa po 15 din. Naravno, da v vsaki hiši precej naroče, ker pravita, da bosta drugi teden blago z avtom pripeljala. Po sklenjeni kupčiji pa za njima izgine sled. Pred odhodom še ponudita 3 kose sukna v dolžini 3.10 m za 1.900 din, rekoče, da je en sam kos toliko vreden. Končno jih dasta za 1.700 din. v resnici pa niso vredni vsi trije kosi niti 600 din. kjer je vse skupaj najslabši bombaž! Navajata, da so to trije zadnji kosi in da se jima mudi v Maribor. Stara sta okrog 25 do 30 let. Če ju kdo dobi, naj ju takoj javi orožniški postaji. Prizadebi bodo hvaležni.

Iz Ljubljane

Nakaznice za kruh in moko se dobe pri trgovcih

Mestni preskrbovalni urad je trgovcem že razdelil živilske nakaznice ter obrazce za obvezno prijavo za mesec februar. Vsi potrošniki, ki so v pred kratkim oddali vpisniški polah navedli ime trgovca, pri katerem žele dobivati nakazne živilske potreščine, naj se brez odlašanja tekoč zglede pri tistem trgovcu in zahtevajo od njega obrazce za obvezno prijavo. Pri trgovcu dobijo obrazec naj poglavar gospodinjstva doma vestno in v resnični podatki izpolni ter podpiše. Na podlagi tako izpolnjene in podpisane izjave lahko že naslednji dan pri tem trgovcu dobi živilske nakaznice za vse člane svojega gospodinjstva, ki pri njem stanujejo. Pri tem pa mora za vsako živilsko nakaznico plačati 25 par. Vsi oni potrošniki, ali njih družinski poglavarji, ki pa v vpisniški poli niso navedli nobenega trgovca, pri katerem naj bi dobivali racionirana živila dobe obrazce za obvezno prijavo in živilske nakaznice za februar neposredno v mestnem preskrbovalnem uradu, v II. nadstropju Mestnega doma levo, vhodi iz Strelške ulice. V tej pisarni se dobe od ponedeljka 27. t. m. dalje tudi obrazci za obvezne prijave živilske nakaznice pa bo preskrbovalni urad zamenjal za pravilno izpolnjene in podpisane prijave dne 29. 31. januarja in 1. februarja t. l., tako da v sredo 29. januarja dobe živilske nakaznice iste družine, ki stanujejo v ulicah na cestah, trgih z začetnimi črkami A — G, v četrtek 30. januarja s H — P, v petek 31. januarja z R — Z, a v soboto 1. februarja naj pridejo v mestni preskrbovalni urad v Mestni dom pri vhodu s Strelške ulice, v II. nadstropju, v pisarno na levi strani tisti, ki prej niso mogli priti. Ponavljamo, da bo dobil živilske nakaznice tako pri trgovcih, kakor na mestnem prehranjevalnem uradu samo tisti, ki bo prinesel s seboj z resničnimi podatki izpolnjeno in podpisano obvezno prijavo ter je izročil trgovcu ali preskrbovalnemu uradu. Kdor prijave ne odda, ne more dobiti živilske nakaznice. K pokom, kjer ljudje kupujejo kruh, ni treba nositi obveznih prijav in od njih zahtevati živilske nakaznice, ker morajo oddati prijave samo pri trgovcih in v preskrbovalnem uradu, kjer dobe tudi nakaznice, ki bodo z njimi dobili tudi kruh pri peku.

PO BILANCI

• **All-right-knjigovodstvo!** Idealno — pregledno — hitro in poceni. Oton Stiglic, organizator, Ljubljana, Aleksandrova 4/I tel. 39-09.

• **Prestavljena tramvajska postajališča pred postjo.** Ker so postavljene ograje in s tem urejeni prehodi na križišču pred glavno postjo, od nedelje 26. t. m. dalje tramvajski vozovi pri vožnji od Ajdovščin proti postji ne bodo več obstajali pred trgovino Bat'a in v Prešernovi ulici pred postjo, temveč na prostoru ob telefonski celici pred kavarno Emono. Pri vožnji v smeri proti Ajdovščinam pa ostaneta postajališči višje in šentševske proge pred postjo v Selenburgovi ulici, postajališče močanske proge pa pred Slonom v Prešernovi ulici na sedanjem prostoru. To spremembo je predpisala nadzorna oblast z namenom, da se razbremenijo ustje Selenburgove in Prešernove ulice.

• **Prodaja delavskih tedenških tramvajskih listkov** je odsej tako urejena, da bo blagajna elektricne cestne železnice v poslovalnici na Bleiweisovi cesti ob sobotah odprta do 19.

• **Da se oblašt intenzivno briga za naraščajoči promet** v sredini mesta pred glavno postjo, pričajo razne novotarije. Ki naj služijo v preprečevanje nevarnosti. Včeraj so namestili ob robniku pred palačo velevtrde Bata podlaga meter visok. Okrogel, pločevinast govorniški oder, v katerem stoji stražnik in daje direktive glede prometa na vse strani. Ljubljanski firbec je tako včeraj kar najzadanejši prišel na svoj račun. Zadnje dni so namestili kolčke z vrvice tudi pred vhodom na glavno postjo. Tako so zdi zavarovane vse štiri strani na tem prometnem očišču.

• **Sonce je posiljalo po dolgem času včeraj popoldne na Ljubljano** pa je že imelo toliko moči da je dvignilo živo srebro ponekod kar na 18 stopinj nad ničlo. Vreme je bilo prav spomladansko, da so celo upokojenci spet poživili golo Zvezdo, čeprav se niso postavljene klopice. Sonce je tako prijetno ogrevalo, da so bile suknje kar ocvet. Stari ljudje pripovedujejo, da ne pomnijo kaj takega. Dan se je podaljšal še skoraj za celo uro.

• **Kolektivna razstava umetnin akad. slikarja Frana Klementiča** bo otvorjena v nedeljo ob 11. uri v Jakopičevem paviljonu. O umetniku enega najboljših znanih imen v Sloveniji in Jugoslaviji vseh smo te dni že podrobneje govorili v »Jutru«. Naglasimo nai samo še, da bo razstava

prikazala njegovo življenjsko delo v dobri 40 let. Fran Klementič se je rodil 14. oktobra 1880. Studiral je akademijo na Dunaju in v Monakovem. Ze dolgo se ni noben slikar predstavljal narodu tako kakor ravno Klementič. Menimo: tako pesto in tako bogato s svojo prvo kolektivno razstavo. Ne dvomimo, da bo razstava privabila množico ljubiteljev umetnosti, saj poznamo Klementiča že z mnogih drugih razstav. V Jakopičevem paviljonu bo tokrat razobesil pokrajine iz naših krajev Jugoslavije. Prav tozov bo zadivil občinstvo s svojimi najboljšimi uspešnimi umetninami. Se prav posebno pa nam bo prikazal kako srečen je v romantičnem Bohinjju, kjer mu nudi tudi najmanjši kosček prirode najlepši motiv.

POZOR

prireditelji predpustnih zabav! Novo došlo nad 300 najnovejših vzorcev mask — konfeti, serpentine, bombe, balončki, kotljoni, lampiončki, klubčki, cepice, nosovi v vseh oblikah in velikostih, v veliki izbiri; tudi v komisijo! Uhogreli dospeli! — Se priporoča: BAZAR FOTO TOURIST, Lojze Smuc, Ljubljana, Prešernova ul. 9, poleg glavne poste.

• **Svetosavska proslava** bo 27. t. m. Ob 10. bo sv. liturgija v pravoslavni cerkvi, ob 11. pa šolska proslava v Narodnem domu, v dvorani Ljubljanskega Sokola, Bleiweisova 28. Vstop prost. Zvečer ob 20. bo v Kazini svetosavska beseda s sodelovanjem članov opernega gledališča in častnega damskega odbora. Vabila so že razposlana. Reklamacije se sprejemajo v pisarni srbske pravoslavne cerkvene občine, Šubičeva 3/II. (telefon 43-94), kjer se dobe tudi vstopnice za večerno besedo po 20 din, za dijak po 10 din.

• **Gospo ministric**, zabavno Nušičevo veseligr, bodo pnovili šentjakobski že enajsthi drevi in jutri zvečer ob 20.15. Skrbno pripravljena igra z izvrstnimi nastopi sodelujočih žanje take uspehe, da so bile vse dosedanje predstave razprodane. Ker je za vstopnice veliko povpraševanje, jih kupite že v predpodoči, da se izognete navalu pri večerni blagajni.

• **Pevsko društvo »Krkovo-Tinovo«** v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom dne 1. februarja ob 20. v gostilniških prostorih g. Matka Šokliča, Pred konjušnico. Udeležba članov obvezna!

• **Ljubljanska šolska župa** je svojo pisarno preselila v Narodni dom. To neseljevo so narekovali zoli praktični razlogi, ker je večina činiteljev nove župne uprave v bližini Narodnega doma. D kler se torej ne bo posvem uredila pisarna in prenesel telefon v nove prostore, bo župna uprava poslovala v prostorih Ljubljanskega Sokola na Bleiweisovi cesti št. 28 in bo tudi uporabljala telefon teže družba. Zato nai se za telefonske pozitive žile župa na telefonsko številko 32 74. Dopila na nai se do nadaljnjega nasavljajo na Narodni dom. Bciweisova cesta št. 28.

• **Vsi posl'dajalci v Ljubljani**, ki zaposlujejo hišno služabništvo morajo nabaviti najpozneje do dne 31. januarja 1941 davčne karte za leto 1941. Kdor ne bo nabavil davčne karte ali je ne bo nabavil pravočasno, bo moral plačati kot kazen 5-kratni znesek rednega davka. Davčna karta stane din 52, prispevek znaša za obrambni sklad 3 din, za bednostni sklad 25 din; skupaj 80 din. Davčne karte se dobe pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5/II, nadstr. soba št. 14.

• **Naznanjam o'vritev dobre meščanske kuhinje.** Sprejemam tudi abonente. Se priporočam, Josipina Tomec, Jekler Kongresni trg 3/I. (—)

• **Mestno zdravniško dežurno službo** bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka do 8. ure mestni zdravstveni viš. svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15/II, telefon 32-84.

• **F. Pristavec, realitetna pisarna** vas opozarja na inserat v današnji številki. (—)

• **Nesreče.** Na zamrzlem pločniku na Miklošičevi cesti je padel Ferdinand Tancig, star 25 let. Poškodoval se je znatno na levi noži. 34letna mehanikova žena Vera Pintarjeva je padla na poledeneli cesti v Kranju in si zlomila levo roko. Hudo nesrečo je doživel v četrtek zvečer v kamnolomu v Renkah pri Zagorju zaposleni delavec Martin Lamovšek. Ko se je vračal domov, mu je padla na glavo težka skala ki se je utrgala nad cesto. Dobil je hude poškodbe. Na Premrovovi žagi v Martinjaku zaposlenega delavca Jožeta Goriska je pograbila cirkularna in mu odrezala vse prste na levi roki. Pri delu v zagorskem rudniku se je poško'oval na glavi 30 let stari ručar Emil Kodak. Vsi ponesrečenci so dobili pomoč v ljubljanski bolnišnici.

• **Mlad u'poplejenc.** Smrtna nesreča se je pripetila v ponedeljek na Barju. Naselje Hauptmanca je deloma pod vodo zaradi kopnenja snega in znatno narasle Isčice. Svet pa je tam že itak močvirjen. Triletni Miroslav, sinček posestnika Jožeta Tonija je zabredel močvirje ter utonil. Domači so prvotno mislili, da je odšel otrok k sosedovim in ga niso takoj pogrešali. Po daljšem iskanju je našel utoplenca šole v četrtek njegov 13letni bratec. Na mesto je bila pozvana policijska komisija, nakar so položili trupelece na mrtvaški oder.

• **Obširna racija.** Policijska uprava je minule dni priredila obširno racijo, v prvi vrsti po raznih beznicah na periferiji, kjer so policijski organi aretirali več sumljivih ljudi, ki niso mogli dokazati, od česa živijo. V nekem skednju blizu štepanje vasi si je večja družba postopečev uredila kar stalno prenočišče, kjer so ponoči tudi pridno zalivali uha grla s pristnim gorilnim spiritom. Policijska patrila jih je povabila s seboj. V četrtek ponoči pa so se stražniki in detektivji nenadoma pojavili v lokalih okrog glavnega kolodvora ter po središču mesta in aretirali nekaj mladih moških in nekaj lahočivk, ki so rade zahajale v gostilne in kavarne ter se povečini ukvarjale s tajno prostitucijo.

• **Ostani in ostani član Vodnikove družbe!**

PREPROGE
ZAVESE
TAPETNO
BLAGO
LINOLEJ

MANUFAKTURA
F. KS.

SOUVAN

MESTNI TRG 24

• **Po vsej državi imamo p'omladno vreme.** Zadnje dni se je ozračje nad vso našo državo tako ogrelo, da bodo kmalu še zadnji ostanki snega izginili. Ze nekaj dni ni kraja v državi, kjer bi živo srebro ne bilo nad ničlo. Mnogokje pa je tako toplo, kakor včasih niti v pomladnih mescih. Po

Ženski svet daje
prednost našim
elegančnim, lahkim,
vulupravnim očalom,
katere se nabavite pri

Ljubljana PASAŽA NEBOTIČNIKA

13, 15 in celo 17 stopinj C so namerili v senci, na soncu pa so v Djevdjelji namerili 28 stopinj C. Vremenska napoved sicer obeta, da se bo vreme ohladilo, vendar za to še ni nobenih znakov. Prav nasprotno. Včeraj so se naši ptiki že prav živahno oglašali in le želimo, da bi jim zgodnjega veselja ne pokvarila ponovna zima.

• **Pomanjkanje v Dolenjskih Toplicah.** Pišejo nam: V Dol. Toplicah že nekaj tednov ni dobiti moke, niti pri pekih ni dobiti kruha. Tako je ostalo mnogo družin brez potrebne vsakdanje hrane. Občinski

FRANZ JOSEF GRENCICA

REC. S. BR. 22365 od 18-IX-1940

nič ne koristijo utrditvi pravega hrvatstva, marveč kvečjemu koristijo samo nekimi nehrvatskim težnjam in interesom. Odočen p-seg v Matice Hrvatsko, ki je v nasprotju z vsemi svojimi tradicijami postala gnezdišče frankovskih in »gotških« psevdoznanstvenikov, priča, da je razčiščenje v teh pojavih na dobri poti!

• **Pesniška zbirka rudarskega pesnika, Založba »Trboveljska knjiga«** v Trbovljah je pravkar izdala 72 strani obsegaajočo pesniško zbirko Franceta Kozarja »Izpod zemlje«. Ta avtentična izpoved pesnika, ki poteka iz rudarskih vrst, bo gotovo vzbudila pozornost. O priporočilji knjižnici nameravamo priobčiti podrobnejši prikaz.

• **Nov zvezek »Šu'nmovca«** »Francosko-slovenskega si'varja«. Pravkar izišli 6. zvezek »Francosko-slovenskega si'varja«. ki ga sestavlja z obsežnim znanjem in vzgledno vemo naš najbolj poklicani strokovnjak g. univ. prof. dr. Fran Šturm, prinaša gradivo od chartulaire-connassation. S tem zvezkom je slovar dosegel 548 strani. Ze to pričuje, kako obsežen bo šturmov slovar, ko bo ogromno delo zaključeno. Vsak, kcor se pri nas zanima za francoski jezik, lista s posebnim užitkom po dosejani izišli zvezkih slovarja, ki mu nudi toliko pogledov in leksikalno bogastvo francoske in ga v posebno obilni meri seznanja z frazeologijo, tako važno zlasti za Nefrancoske. Ob vsakem novem zvezku izražamo iskreno željo, da bi mogel prof. Šturm v miru končati svoje delo, ki utegne biti največje, kar je doslej ustvaril kakšen slovenski leksikograf.

• **Dobri Hristov,** ki je umrl 23. t. m. v Sofiji, je bil eden najpomembnejših bolgarskih muzikov. Posebej se je posvečal zborovskim in solističnim skladbam za petje. V slehni glasilni panogi je ustvaril neke vrste »bolgarske romanco«, ki se odlikuje po duhu narodne pesmi, dast je podano s

spremljavo klasičnega stila. Te Hristovičeve romane uživajo med Bolgari izredno popularnost. Pisal je tudi orkestralno glasbo, vendar pa le-te ne razodevajo močne glasbene fantazije. Hristov, ki je bil učence A. Dvořakja in v novejšem času profesor glasbene akademije v Sofiji, je slovel kot odličien poznavalec bolgarske narodne popevke. Njegov spis »Ritmična podlaga bolgarske narodne glasbe« je položil trdne temelje nadaljnjemu proučevanju. Z njim je Hristov postal tudi član Bolgarske akademije.

• **»Cr'atja«** se imenuje nov »nacionalni književni tjeđnik«, ki je pravkar začel izhajati v Zagrebu. List je nekaj podobnega, kakor »Meridiano di Roma« ali pariške »Les Nouvelles Littéraires«, ki so žal prenehale izhajati. Novi zagrebški tjeđnik šteje 16 strani in prinaša poleg vrste aktualnih literarnih člankov tudi prispevke o problemih in pojavih javnega življenja. Tako je spisal uvodnik profesor zagrebske univerze dr. Stjepan Zimmermann, ki razpravlja o problemu vojne in miru. Profesor sociologije na ameriški univerzi v St. Louisu Klement S. Mihalović razpravlja o današnjem stanju sociologije. Portugalski avtor Manuel Anselmo poroča o literarnem delu današnjega portugalskega vodje Oliveira Salazara. Antun Bonifadić piše o maršalu Petainu, ancinimci je članek »Dr. A. Korošec in Hrvati«. Avtorji literarnih prispevkov so Anton Nizetec, Mile Budak, dr. Blaž Jušić Olinko Deloriko in drugi. Posebno zanimljv je članek Viktorja Hoxa »Jedno večje s Leninsom«. Casopis je tudi ilustriran. Ni dvoma, da tjeđnik te vrste ustreza potrebam časa in da lahko izvršuje važno kulturno poslanstvo, če bo idejno dovolj širok in zadoštil objektivien. Vsekakor ne sme biti glasillo kakršne koli literarne ali celo politične stranke. »Cr'atja« izhaja v Zagrebu, Gajeva 35.

• **»Cr'atja«** se imenuje nov »nacionalni književni tjeđnik«, ki je pravkar začel izhajati v Zagrebu. List je nekaj podobnega, kakor »Meridiano di Roma« ali pariške »Les Nouvelles Littéraires«, ki so žal prenehale izhajati. Novi zagrebški tjeđnik šteje 16 strani in prinaša poleg vrste aktualnih literarnih člankov tudi prispevke o problemih in pojavih javnega življenja. Tako je spisal uvodnik profesor zagrebske univerze dr. Stjepan Zimmermann, ki razpravlja o problemu vojne in miru. Profesor sociologije na ameriški univerzi v St. Louisu Klement S. Mihalović razpravlja o današnjem stanju sociologije. Portugalski avtor Manuel Anselmo poroča o literarnem delu današnjega portugalskega vodje Oliveira Salazara. Antun Bonifadić piše o maršalu Petainu, ancinimci je članek »Dr. A. Korošec in Hrvati«. Avtorji literarnih prispevkov so Anton Nizetec, Mile Budak, dr. Blaž Jušić Olinko Deloriko in drugi. Posebno zanimljv je članek Viktorja Hoxa »Jedno večje s Leninsom«. Casopis je tudi ilustriran. Ni dvoma, da tjeđnik te vrste ustreza potrebam časa in da lahko izvršuje važno kulturno poslanstvo, če bo idejno dovolj širok in zadoštil objektivien. Vsekakor ne sme biti glasillo kakršne koli literarne ali celo politične stranke. »Cr'atja« izhaja v Zagrebu, Gajeva 35.

Iz Celja

— **Akcija za postavitev doma za jetične** v spomin na blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zednitijskega je izvedla krajevna protituberkulozna hga v Celju. Tako je bilo sklenjeno v četrtek zvečer na občnem zboru. Izvoljen je bil dosednji odbor lige, ki mu predseduje učitelj g. Bogomir Zdošek. Celjska protituberkulozna liga slavi 20-letnico svojega požrtvovalnega in uspešnega človekoljubnega delovanja.

— **Pesnik Mile Klopčič** bo predaval o Lermontovu. Na ljudskem vseučilišču v Celju bo predaval v ponedeljek 27. t. m. ob 20. pesnik Mile Klopčič o velikem ruskom liriku M. J. Lermontovu ob stoletnici njegove smrti. Opozorjamo na to zanimivo predavanje.

— **Večerna avtobusna vožnja** ob nedeljah in dnevnih praznikih z odhodom iz Dobrne ob 17.40 in povratkom iz Celja ob 20.40 je ukinjena.

— **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** in svoje bo imel v nedeljo 26. t. m. zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici. Zavarovanci naj iščejo zdravniško pomoč pri dežurnem zdravniku samo v neodločljivih primerih in kadar je pristojni leči zdravnik odsoten.

— **Zgodba o premgu Neka** reva v Zagradu je dobila od celjske občine 400 kg premoga. Ker pa do njenega stanovanja ne vodi vozna cesta, je voznik odločil premog na primernem prostoru poleg občinske ceste. Omenjena reva ni mogla še isti večer spraviti premoga na svoj dom. To je hotela storiti drugo juro in je pustila premog čez noč poleg ceste. Zjutraj pa je vsa presenečena opazila, da je premog izginil. Ko je jokaje pozvedovala za premog, ki ga sedaj v zimskem času nujno potrebuje, je izvedela, da je njen premog v jutrnjih urah spravil na svoj dom neki posestnik, ki je lastnik dveh hiš. Posestnik je dejal, da je mislil, da je premog izgubil kot voznik. Premog je potem seveda vrnil lastniku.

— **16-letno dekle** je skočilo pod vlak. V četrtek okrog 17.30 je skočila 16-letna rudarjeva hčerka Rozalija Lorgjerjeva iz Pesjega pri Velenju blizu Pesjega pod osebni vlak, ki je vozil proti Celju. Kolesa so nesrečni odrezala glavo. Truplo so po komisijske možnosti prepeljali v mrtvašnico na tamkajšnjem pokopališču. Vzrok obupnega dejanja so baje domače razmere.

— **Mrtvega so našli v postelji**. Na Zg. Rečici pri Laškem je že 10 let stanoval 62-letni delavec Jože Čepelčan, pristojen v Griže pri Zalcu. Ker ga pred dnevi naliže časa ni bilo na spregled, so ljudje vdrli v njegovo stanovanje. Našli so Čepelčana mrtvega v postelji. Po eni verziji ga je zadela kap, po drugi verziji pa je umrl zaradi izčrpanosti in mraza.

Iz Maribora

Razdelitev nakaznic za kruh in moko

Izdajanje živilskih nakaznic za kruh in moko v Mariboru se bo pričela pri mestnem preskrbovalnem uradu v torek 28. t. m. in bo trajalo do petka 31. t. m. V torek se bodo dobile nakaznice od 9. do 12. in od 14. do 15. ure, naslednje dni pa od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Za dvig živilskih nakaznic so upravičeni le hišni lastniki ali upravitelji hiš, ki prejmejo nakaznice za vse stranke v hiši, oziroma za poljetja, služinčad in ostale. Hišni lastniki, oziroma upravitelji hiš se morajo izkazati z veljavno legitimacijo, opremljeno s sliko ter z čavčno izkaznico hiše, za katero prevzamejo nakaznice. Za vsako nakaznico plačajo 25 par, katere jim morajo vrniti posamezni stanovalci. Mestni preskrbovalni urad opozarja hišne lastnike in upravitelje hiš, naj pravočasno dvignejo nakaznice, ker so sami oni odgovorni za pravočasni dvig. Nakaznice bodo veljale od 1. februarja dalje. Če bo treba še kakšnih pojasnil, bo prebivalstvo o tem obveščeno v dnevnem časopisu.

— **Ostavko na župansko mesto** je dal znani obmojni župan g. Fran Fras iz Dobrenja. Kakor znano, se je svojo izreko 90 odstotkov prizadejnih občanov za samostojno občino na Pencil. Za to zadevo se je zavzel tudi župan g. Fras. Sledilo je potem neko drugo glasovanje, ki na ni moglo izpodbiti prečiščevalne učinka prvega glasovanja. V zvezi s temi vprašanji obmojne občinske politike se je gosp. Fras odpovedal županski časti.

— **Vpepelitev**. Predčvrščajim popoldan se je nacionalni in kulturni Maribor pristočno poslovil od zaslužnega mecena in vrlega narodnega delavca upok. notarja g. Otona Ulica. Pred hišo žalosti v dr. Rosinovi ulici so se zbrali številni odlični predstavniki našega narodnega kulturnega življenja, med drugim bivša mariborska župana dr. Franjo Lipold in dr. Leskovar, upok. višji sodni svetnik dr. Tombak in predsednik Zgodovinskega društva banov. arhivar prof. Franjo Baš. Predno so krsto s pokojnikovim truplom prepeljali v Gradec, je pristopil k krsti prof. Franjo Baš, ki se je poslovil od blagega pokojnika v imenu Zgodovinskega društva v Mariboru in mariborskega muzeja. V izpriznih izjavah je očrtal pokojnikovo podrobno kulturno in rodoljubno delo, pa tudi njegovo mecenstvo delovanje predvsem v prid izpopolnitvi mariborskega muzeja, mariborskih kulturnih ustanov ter ustanovitvi gimnazijske knjižnice dr. Jakoba Plojta v Ptuj. Sledila je poslednja počastitev pokojnikovega spomina, nakar so krsto položili v avtofurgon, ki jo je odpeljal v Gradec, kjer so bili telesni ostanke zaslužnega domoljuba upepeljeni v tamšnjem krematoriju.

— **Zdravniško dežurno službo** za nuno pomoč članom OUZD in njihovim upravičnim svojcem vrši v neodločljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo 26. januarja g. dr. Lajček Stanislav. Maribor. Glavni trg 22-III.

— **Proslava sv. Save** v Mariboru. Vso našo nacionalno javnost vlnudno vabi pravoslavna cerkvena občina v Mariboru, da se udeležijo proslave sv. Save, ki bo v ponedeljek 27. t. m. dopoldne v veliki dvorani Sokolskega doma. Sv. liturgija se prične ob devetih loških proslava ob pol 11. Zaradi resnih časov, ki jih preživljamo, ne bo tradicionalne večerne proslave s plesom.

— **Občni zbor Zveze tekstilnih strokovnjakov** kraljevine Jugoslavije, sedež Maribor, bo 9. februarja v lovski sobi hotela Orel v Mariboru ob 9. uri dopoldne. Vabi-

mo na ta občni zbor vse absolvente tekstilnih šol in tekstilne mojstre. Odbor. (—) a— Sokol Maribor III. ima jutri, v nedeljo 28. t. m. ob devetih dopoldan v krčevinski šoli redni občni zbor.

— **Pobreska občina šteje 12.000 občanov**. Ob pripravah, ki so bile potrebne za uvedbo živilskih nakaznic, se je ugotovilo, da šteje občina Pobrezje, h kateri spadajo poleg Pobrezja samega tudi Tez-

no, Brezje, Doroše in Zirkovci, 12.000 prebivalcev. S tem se je pokazalo, da je pobreska občina ena naših največjih podeželskih občin.

— **675.241 dinarjev** je dosegla v preteklem letu nabiralna akcija Protituberkulozne lige v Mariboru v okviru akcije protituberkulozne dinarja za zgradbo azila jetičnim bolnikom. PTL v Mariboru se vsem dobrotnikom iskreno zahvaljuje.

Gospodarstvo

Ustanovitev Obrtne zbornice v Ljubljani

Dosedanja Zbornica za TOI bo postala Trgovinsko-industrijska zbornica

Na podlagi člena 1. uredbе o spremembi obstoječih predpisov in o izdajanju novih je ministrski svet na predlog trgovinskega ministra predpisal uredbo o ustanovitvi Obrtne zbornice v Ljubljani in o spremembi in dopolnitvi Uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah.

Uredba določa, da se za pospeševanje gospodarskih interesov obrtnikov ustanovi v Ljubljani Obrtna zbornica. Uredba o trgovinskih industrijskih in obrtnih zbornicah od 3. avgusta 1932 bo veljala tudi za to novo zbornico. Področje Obrtne zbornice v Ljubljani obsega vse področje dosedanje zbornice za TOI.

Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah se v členu 3, ki določa sestavo, področja in sedeže zbornic, spremeni v toliko, da se vnese nova Obrtna zbornica v Ljubljani, namesto sedanje trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice v Ljubljani pa se vnese Trgovinsko-industrijska zbornica.

V 15. dnehu od uveljavljanja uredbe bo trgovinski minister postavil novi Obrtni zbornici, kakor tudi Trgovinsko-industrijski zbornici predsednika, podpredsednika in svetovalce za zbornični svet. Po potrebi se bodo posamezne osebe lahko razrešile dolžnosti ter na njihovo mesto postavile druge. Naloga novih zborničnih svetov bo, da izdelata za obe zbornice nove statute in ukretna vse potrebno za likvidacijo materialnih in osebnih odnosov med dosedanjimi skupno zbornico in novoustanovljeno obrtno zbornico.

Za likvidacijo osebnih in materialnih odnosov med Trgovinsko industrijsko zbornico in novo Obrtno zbornico veljajo predpisi členov 38. in 39. uredbе o trgovinski in industrijskih in obrtnih zbornicah, z naslednjimi spremembami: Obe zbornici morata prevzeti vse osebe dosedanje Zbornice za TOI. Če med predsedništvoma obeh zbornic ne bi prišlo do sporazuma glede prevzema nameščenecv bo o tem odločil ban dravske banovine. V nasprotju s členom 36.1. točka 11. obrtnega zakona nova Obrtna zbornica ne bo imela pokojniškega sklada za svoje uslužbenke, ki jih bo morala zavarovati pri Pokojniškem zavodu za nameščenice. Uredba bo dobila obvezno moč 15 dni po objavi.

Z ustanovitvijo Obrtne zbornice bo pri okrnjeni Trgovinsko-industrijski zbornici izpadel obrtni osek. Gostinska stroka bo ostala pri skupni Trgovinsko-industrijski zbornici. Pri razdelitvi nameščenecv in premoženja dosedanje Zbornice za TOI bodo prišle v posev določbe §§ 38. in 39. uredbе o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah, ki pravi, da je predmet delitve vsa premoženja in nepremična imovina bive zbornice razen poslopja, v katerem je bila nameščena dosedanja zbornica, če je to poslopje njena last, in inventarja dosedanje zbornice. Poslopje zbornice in inventar ostane zbornici, iz katere se izloči dotična gospodarska panoga.

Če se zbornice razdele se mora za ono panogo, ki se izloči, naprej določiti odstotek prispevka dosedanjih zbornic na podlagi zbornične doklade, in sicer v povprečju zadnjih pet let. Ta odstotek je merodajen za delitev premoženja in za prevzem nameščenecv.

Glede posebnih ustanov (muzeja razsodišča, zavoda za pospeševanje obrti itd.) določa uredba, da se mora ob delitvi ohraniti celota teh ustanov in njih uprava poveriti oni zbornici, ki je pri dotični ustanovi najbolj zainteresirana in ki je pripravljena prevzeti financiranje dotične ustanove. Zbornice pa lahko sklenejo poseben sporazum o skupnem vzdrževanju takih ustanov.

Preden se razdelili imovina dosedanje zbornice se morajo ugotoviti vse njene materialne obveznosti nasproti drugim osebam, za katere jamči vsa imovina zbornice.

Nova zbornica mora prevzeti alikvotni del nameščenecv vseh kategorij in jim priznati vse pridobljene pravice. Ta alikvotni del se izračuna po odstotnem povprečju prispevkov za zbornično doklado, s katerim je bila udeležena izločena gospodarska panoga. Začasne in pogodbene nameščenice morajo prevzeti nove zbornice po istih pogojih.

Arhiv zbornice, ki se deli ostane pri dosednji zbornici, nove zbornice pa imajo pravico zahtevati tiste predmete, ki so jim neobhodno potrebne za nadaljevanje poslovanja in se nanašajo na dotično stroko.

Pojasnilo Preveda glede oskrbe z moko

Od Banovinskega prehranjevalnega zavoda smo prejeli: Te dni bodo delili občinski prehranjevalni uradi po vsej Sloveniji nakaznice za pšenično moko in pšenično-koruzni kruh. Pri tem bodo postavljene pred težko nalogo, da bodo morali nakaznico tudi marsikomu odrediti, ki bi jo rad dobil. Občinski prehranjevalni uradi morajo postopati po predpisih, ki jih imajo v pogledu dodeljevanja krušnih kart. V naslednjem želimo pojasniti, da so taki predpisi pogoj za red pri oskrbi Slovenije s krušno moko.

Kakšen je dejanski položaj

Rezerve pšenice v Sloveniji so tako majhne, da jih bomo v štirih mesecih potrošili, ako jih delimo tako, kakor smo jih delili v januarju, ko je Prevod razdelil 250 vagonov pšenice moke, kar pa se je zdelo vsem premalo.

Ako je v Sloveniji okrog 700.000 oseb, ki morajo pšenično moko kupovati, kakor ocenjuje to Prevod, more pri količini pšenične moke, ki je na razpolago, dobiti vsaka oseba po 3 1/2 kg na mesec. Tako je to v banovi odredbi tudi predvideno. Ako bi se delila moka med večje število ljudi, mora biti mesečna kvota za toliko manjša.

Skupna mesečna kvota pšenice se ne da povišati, ker zadoštujejo rezerve le za štiri mesece in bo treba dokupiti do avgusta še okrog 1000 vagonov pšenice, ako naj ostane pri sedanjih kvoti na osebo in mesec. Vsak, kdor ve, kako težko se da pšenica v Vojvodini kupiti, tudi ve, da je treba velikega optimizma, ako računamo z nakupi v zgornji višini.

Reklamacije

Ob uvedbi krušnih kart je Prevod prejel mnogo reklamacij in pritožb, na eni strani proti prenikajočim odmerjenim kvoti pšenične moke, na drugi strani proti premajhnemu številu krušnih kart, predvidenih za posredne občine. Glede na veliko število teh pritožb smatra Prevod za najbolje, da odgovori javno na te reklamacije.

Skoro ga ni stanu, ki ne bi bil ugotovil, da s predvideno normalno kvoto pšenične moke ne bo mogel vsihrati svojega težkega dela in da se mora uvrstiti vsaj med težke delavce. Nekaterim pa tudi za težke delavce predvidena kvota ne zadoštuje. Oni mislijo, da morajo dobiti več, po 6 do 9 kg na osebo in mesec. Pri tem se sklicujejo, da so dobivali tudi med svetovno vojno po 9 kg. Pozabljajo pa, da je bila takrat to celokupna količina moke. Sedaj pa ta količina sploh še ni omejena. Nakup koruzne moke je še svoboden. Pozabljajo pa poleg tega še glavno: da je razpoložljiva količina pšenične moke točno določena in da se ne da povečati. Tisti, ki hočejo imeti nad 5 kg pšenične moke, postavljajo s tem zahtevo, da dobe drugi manj kakor 3 1/2 kg na mesec.

Naval na karte

Se ostreje je treba zavrniti neupravičen naval na karte. Pri nas je po mestih še marsikatera vreča pšenične moke po privatnih gospodinjstvih. Na kmetih pa vkljub slabi žetvi v januarju še ni mogel biti porabljen poslednji mernik pšenice. Pa se dobe občine in srezli, kjer bi oskrbeli najraje kar vse občane s krušnimi kartami. Ako bi se krušne karte res tako delile, bi se število kart silno povečalo. Tako bi bilo treba razdeliti razpoložljivo količino pšenične moke s večjim številom krušnih kart in bi morali zmanjšati me-

sečno voto, ki je sedaj določena. Končno bi morali odrediti, da se daje povprečno na osebo in mesec le po 2 kg moke, namesto po 3,5 kg, kakor je sedaj določeno. Za to znižanje kvote bi se morali resnično potrebni zahvaliti tistim ljudem brez sramu in poštenja, ki že imajo svojo odmerjeno količino moke, pa bi jo radi na karte še enkrat dobili.

Tako postopanje je v sedanjih okoliščinah zločin, ki je huji od tatvine. S tem bi jemali res potrebnim to, kar jim pripada. V oskrbi s krušnim žitom pa bi se zanesla zmeda in nered. Zato imajo občinski prehranjevalni uradi strogo nalogo, da takega postopanja ne dopuščajo. Vse dobronamerno občinstvo pa prosimo, da preskrbovalne urade pri tem prizadevanju podpre. V Nemčiji so kaznovali nekoga, ki je manipuliral z živilskimi kartami, s smrtjo. Tudi pri nas so predvidene za to najstrožje kazni, ki so tu povsem na mestu.

Skrivanje zalog

S prvim januarjem je bilo treba vse zaloge pšenične moke v oddaljenih prijaviti, da bi prišla ta zaloge v splošni oskrbovalni načrt. Po večini so se te dolžnosti odpravile. Prišlo pa je na Prevod tudi več prijav, da so hoteli mnogi ta predpis igrati. Tu moramo ožigosati javno postopanje nekaterih tekstilnih tovarn v Kranju, ki so začele deliti zaloge iz svojih skladišč delavcem v trenutku, ko bi jih bilo treba prijaviti in to brez ozira na njih resnične potrebe in brez prijave merodajnim oblastem. Ukrenili bomo vse potrebno, da se bodo ti in slinili postopki kaznovali in da se bodo vračunale razdeljene zaloge v vseh takih primerih v odmerjene kvote. Odvzete pa bodo karte vsem, ki so prišli s tem do zalog za tako dolgo, dokler te zaloge ne bodo porabljene.

Povsod, kjer bo število razdeljenih krušnih kart znatno preseglo verjetno število, bo Prevod zahteval, da se mu predloži popisno gradivo o zemlji in zalogah. Tako postopanje je v interesu reda v oskrbi prebivalstva dravske banovine.

Računamo, da bo prebivalstvo to uvidelo in da se bo samo omejilo. Občinskimi prehranjevalnim uradom bo to olajšalo v vsakem pogledu vršenje njih težke naloge.

Večkratna izdaja kart

Nekatero občino so na podlagi lažne prijave izdale večje število kart, kakor bi smele. Zato naj bodo preskrbovalni uradi pri izdaji kart previdni. Vsako prijavo naj kontrolirajo, vsako lažno prijavo naj takoj javijo. Vsakemu, ki poda lažno prijavo, naj takoj odreče izdajo vsake karte, tudi one, do katere bi imel pri resnični prijavi pravico.

Preskrbovalni uradi naj strogo pazijo, da ne bodo nekateri dobivali kart v dveh ali še več občinah. Ako kdo stane v drugi občini kakor pa je zaposlen, ne more dobiti karte v dveh občinah. Na to naj preskrbovalni uradi še prav posebej in skrbno pazijo pri izdaji kart.

Kako se kupuje na krušno karto

1) Testenine, pšenična in ržena moka ter zdrob se kupujejo praviloma le v trgovini ali oddaljenosti, v kateri rodbina te potrebščine stalno kupuje in jo je v vprašalni polni navedla. En kg testenine je enak pri nakupu enemu kg moke ali zdroba.

2) Kruh in želje se lahko kupujejo na karte v pekarni ali v gostilni po želji od-

jemalca. Za žemljo se odda kupon za 75 g moke. Gostilne bodo dobile za tujec in nestalne goste manjšo količino brez kart. Kruh iz te moke se bo oddajal le, dokler kontingent moke ne bo izčrpan. Kontingentirana bo tudi poraba moke v slaščičarnah in v pekarnah za fino pecivo.

3) Pri prvi dodelitvi moke v februarju bo dodeljena trgovinam, pekarnam in gostilnam kot predjem ona količina moke, ki jo določi občinski prehranjevalni urad ob upoštevanju dosedanjega prometa z moko, kruhom in testeninami v teh obratih. Kasneje imajo pekarnice in gostilne pravico na ono količino moke, za katero bodo predložile odrezke kart. Ta količina se poveča še za stalno določene kontingente moke, ki se oddajajo brez kart (v gostilnah za nestalne goste, za slaščičarne, za luksuzno pecivo in pekarnah).

Dr. Milan Radosavljević je postavljen za guvernerja Narodne banke

V imenu Nj. Vel. kralja je na predlog finančnega ministra in v soglasju s predsednikom vlade postavljen za guvernerja Narodne banke kr. Jugoslavije dr. Milan Radosavljević, bivši guverner Narodne banke. Za prvega viceguvernerja je ponovno imenovan dr. Ivo Belin. Dosedanji prvi viceguverner te banke. Dosedanji drugi viceguverner Narodne banke dr. Ljubisa Mikić pa je razrešen svojih dolžnosti.

Dr. Milan Radosavljević je bil prvokrat postavljen za guvernerja Narodne banke 4. februarja 1935. Pred postavitvijo za guvernerja je bil kot upokojeni načelnik trgovinskega ministristva glavni tajnik beograjske borze. Dr. Milan Radosavljević je vodil kot guverner Narodno banko od 4. februarja 1935 do 30. marca 1939. ko je bil razrešen dolžnosti in je bil postavljen za guvernerja dr. Dragutin Protić, ki pa je lani jeseni odstopil v zvezi s spremembo zakona o podraževanju Narodne banke. Mesto guvernerja Narodne banke je potem ostalo nezasedeno, sedaj pa se na to mesto zopet vrača dr. Milan Radosavljević.

Dr. Ivo Belin, ki je ponovno imenovan za viceguvernerja Narodne banke, je bil do decembra 1935 tajnik zagrebske borze za blago in vrednote. V decembru 1935 je bil postavljen za drugega viceguvernerja Narodne banke v decembru 1937 pa za prvega viceguvernerja.

Nov upravni odbor

Z drugim ukazom kraljevskih namestnikov so na predlog finančnega ministra ter v soglasju s predsednikom ministristva sveta postavljeni pri Narodni banki kraljevine Jugoslavije za člane upravnega odbora: Radović Andrija iz Beograda, Milanović Peter iz Beograda, Marković Jovan iz Beograda, dr. Grambert Ferdinand iz Beograda, Pavlović Milija iz Beograda, Teokarović Vlada iz Beograda, Panić Tihomir iz Beograda, Popović Toma iz Skoplja, dr. Šumanović Svetislav iz Zareba, Turković Vladimir iz Zagreba, Dimitrijević Kosta iz Banjaluke, Avsenek Ivan iz Ljubljane, Prnjačević Stevan iz Sarajeva, Ferić Marin iz Splita, Kovačević Ante iz Beograda, Budimirović Ante iz Beograda, Zivković Dragutin iz Niša in Fazarina Anton iz Celja. Vsi dosednji člani odbora nadalje inž. Jojkić Ilija, industrijaec iz Indije, Novaković Dragoljub, upokojni glavni ravnatelj Narodne banke iz Beograda, dr. Aleksander Jovanović rektor ekonomske komercialne visoke šole iz Beograda, in Mitić Vlada, veletrgovac iz Beograda.

Povišana odkupna cena za času primerno suho koruzo

Kakor je znano, prihajajo tudi v zadnjem času na trg v Vojvodini le neznatne količine koruze, medtem ko je potreba po koruzi za prehrano prebivalstva glede na predpise o mešanju koruzne moke s pšenično zelo narasla. Pomanjkanje ponudne navzlic dobri letini je nedavno izzvalo odločitev o prisilnem odkupu v takozvanem proizvajalnem področju. Kakor se zdi, pa tudi ta prisilni odkup ne daje povoljnih rezultatov, in znaša dnevni odkup, ki ga izvrši Prizad le okrog 70 vagonov, medtem ko bi za tekoče potrebe potrebovali dnevno okrog 200 vagonov. V strokovnih krogih so že v času objave uredbе o prometu s koruzo opozarjali na pomanjkljivost te uredbе, ki daje ugodnejšo ceno in nekoliko premišljeno onim proizvajalcem, ki pozneje prodajo blago, ki vsebuje manj vlage, kajti maksimalna cena 250 din velja le za koruzo, ki ne vsebuje več nek 14% vlage. Za vsak nadaljnji odstotek vlage pa se cena zniža za 4 din. Ker je razlika v ceni torej znatna, je interes proizvajalcev, da koruzo čim dalje drže doma, da bi dosegli v uredbi predvideno maksimalno ceno. Zato bi bilo potrebno, da se uredba v tem pogledu spremeni. Ker zahteva splošni interes, da se razpoložljive količine čimprej odkupijo in bi bilo prav za prav potrebno dati premijo onim, ki koruzo prej ponudijo na trgu.

V smislu uredbе o prometu s koruzo je bila te dni določena količina vlage za času primerno suho koruzo za januar in februar; za januar je bil določen odstotek vlage na 23%, za februar pa 21%, tako da znaša odkupna cena za času primerno suho koruzo v januarju 212 din, v februarju pa 220 din za 100 kg. Glede na vremenske razmere pa ima ponekod koruzo še sedaj mnogo manj vlage, kakor običajno.

O teh vprašanjih so te dni razpravljali na konferenci predstavnikov Prizada in direktije za prehrano. Glede na neznatno koruzo, ki vsebuje do 18 vlage umrlhlf ponudbo blaga na trgu je bilo sklenjeno da plača Prizad za koruzo, ki vsebuje do 18% vlage 232 din, za vsak odstotek vlage preko 18% pa 4 din manj. Na ta način pričakuje Prizad, da bo prišla na trg ona koruzo, ki vsebuje glede na sedanjí čas sorazmerno malo vlage.

Gospodarske vesti

— **Ponovna podražitev bencinske mešanice**. Ob koncu novembra je finančni minister odobril povišanje cene bencinske mešanice za 20 par pri litru, tako da je znašala cena v Beogradu, na sedežih banovin 7.35, v ostalih krajih pa 7.60 odnosno 7.70 din. Predvsem zaradi podražitve spirita in poslovnega davka nafte je sedaj finančni minister odobril sklep odbora za kontrolo in ureditve prodajnih cen bencinske mešanice od 17. januarja, po katerem se cena bencinske mešanice poviša za

Pri razpoložljivosti

BAYER

Pyramidon

TABLETE

Ogl. reg. pod št. B. 1318 od 15. XII. 1938

nadaljnjih 90 par pri litru, tako da stane sedaj na sedežih banovin 8.25 din, v ostalih krajih pa 8.50 in 8.60 din. Od avgusta 1938, ko je bil uveden sistem enotnih prodajnih cen za bencinsko mešanico, je bila osnovna cena doslej povišana od 5.25 na 8.25 din, to je za 3 din pri litru ali preko 57%. Nove povišane cene so stopile v veljavo 23. t. m.

— **Pristojnost novega ministristva za oskrbo in prehrano**. Agencija Avala obavlja: Vse določbe pravilnikov, naredb, navodil in odredb, ki se nanašajo na preskrbovanje, kontrolo cen, pobiranje draginje, za kar sta bila dozdaj pristojna trgovinski minister in minister za socialno politiko so z dnem uveljavljanja uredbе o ustanovitvi ministristva za oskrbo in prehrano prešle v pristojnost tega ministristva.

— **Barovina Hrvatska bo uvozila 1940 vagonov sladkorja**. Iz Zareba potrdila včeraj, da smo iz pred dnevni obavili da se pristojna oblastva odobrila Povedu da sme uvoziti iz češkomoravskega proizvajalca 1200 vagonov sladkorja. Sedaj poročajo, da je kupčija še sklenjena in da se gornja količina sladkorja za n-karta za prevoz Čeprav bo ta sladkor namenjen le za banovino Hrvatsko bo uvoz grnje količine bistveno olajši in zahteva oskrbo naše države s sladkorjem do prih dneje kampanje.

— **Prepoved ustanavljanja velebanovnic**. Kakor poročajo iz Beograda bo uredba o prepovedi ustanavljanja velebanovnic, ki je potekla 31. decembra, podaljšana za leto dni.

— **Gospodarski predstavniki Italije v balkanskih državah**. V svrhu pogodbite gospodarskih odnosov z balkanskimi državami, je italijanska vlada sklenila reorganizirati svoja gospodarska predstavništva v balkanskih prestolnicah. Gospodarski predstavniki Italije bodo imeli od sedaj položaj pooblaščenih ministrov. Za novega gospodarskega predstavnika Italije v Beogradu bo imenovan baron Schmidt. Dosedanji šef izvoznega oddelka Fiatovega koncerna.

— **Enotna moka se ne sme prodajati dražje kakor po 5.50 din, bela pa ne dražje kakor po 9 din**. Referat za kontrolo cen objavlja: Z ozirom na prijave, da se je prodajala v nekaterih trgovinah enotna moka po 5.75 din kg in bela moka nad 9 din kg, opozarja urad na odredbo kraljevske banke uprave od 24. decembra 1940, po kateri cena enotne moke ne sme biti višja od 5.50 din, cena bele moke pa ne višja od 9 din, ki je še v veljavi. Vsi, ki bi prodajali pšenično moko dražje, imajo računati s kazenskimi sankcijami po uredbi, poleg tega pa se jim bo razdeljevanje pšenične moke sploh odvzelo.

— **Novi predpisi za peko kruha na Hrvatskem**. Glede na razpoložljive zaloge enotne moke in zaradi zagotovitve prehrane prebivalstva s kruhom, je odredil hrvatski ban, da mora peči kruh, namenjen za prodajo, iz 65% presejane koruzne moke in 35% enotne pšenične moke. Peki smejo nadomestiti 10% enotne pšenične moke s krompirjem ali pa z rženo moko. V tem primeru so dolžni preostalih 10% enotne pšenične moke porabiti za peko drobnega peciva. Drobnopivo se mora proizvajati v teži 10 dkg in prodajati po 0.75 din

Ob prvi obletnici smrti

dr. PAVLA GROŠLJA

pridele njegove učenke iz VII. a razreda mestne ženske gimnazije v Ljubljani

SPOMINSKO AKADEMIJO

dance ob 17. uri v šolski telodavnici.

Vabilo se vsi znanci ter bivši učenci in učenke pokojnega znanstvenika.

Vstop prost.

Brze DEVIZE

Cur'h. Beograd 10, Pariz 8.40, London 16.10, New York 431, Bruseli 69, Milan 21.70

Britansko oporišče Malta

Oporišče na poti iz Londona v Indijo — Zgodovinske reminiscence
Od česa žive Maltežani — Tradicije, jezik in uprava

Nekako sredi črte, ki si jo mislimo potegnemo od Gibraltarja na Ciper, leži znamenito otočje Malta. ena izmed najvažnejših opornih točk na poti iz Lond na v Indijo. Skoro dvedeset stoletje je to otočje središče britanske moči v Srednji zemlji in čuvar važne poti na Daljni vzhod. Važnost te točke so

že davno pred Britanci

spoznali vsi pomorski narodi starega srednjega in novega veka, zato je morda ni točke na zemeljski obli, ki bi tako pogosto menjavala gosposlarje. Iz palačnine vemo, da so se otočja najprej polastili Fenicani, njim so sledili Grki, ki jih je okoli leta 400 pred našim štetjem izpodrinila afriška pomorska vesela Kartagina. Dvesto let kasneje se pojavijo

na otočju Rimljani.

Ki se vzdržijo 700 let. Ne polni sto let so gospodarili na otočju gurmaški Vanali in Vahodni Gotje, nakar je zvet zapadla nad njim rimski zastava, to pot zastava vzhodno rimskega cesarstva. Bizantinska oblast se drži skoro 400 let, nje nasledniki so Arabci v 11. veku na siliški Normani. Leta 1530 daruje o' o je cesar Karel V. viteškemu redu sv. Janeza, ki se je moral

pred turško silo umakniti

z Roda in Cibra ter je iskal novih tal, ter bi nadaljeval boje proti nevernikom. Cesarjev dar ni bil dar nevretnim. Vitezi sv. Janeza so vztrajali na otčju in ob njih hrabrosti se je razbil marsikak napad Turkov in muslimanskih gusarjev severne Afrike. S privedajočo močjo Turčije uprda tudi sliha malteškega kralja, ki je izgubil s tem razlog in povod za svoj obtoj

Malta je životarila

kot nesodobni ostanek preteklih časov in general Bonaparte se je leta 1798 na svojem pohodu v Egipt mimo rede postavil otoka, kar je na Angležem vzbudilo silno ogorčenje. Dve leti nato so britanske sile zavzele Malto, da vzpostavijo zakonito stanje in otok so tam do današnjega dne Napoleon jim je delaral

veliko važnost otočja.

To je v kratkih besedah zgodovina otokske skupine, v kateri so glavni otoki Malta, Gozro, Comino in Cominotto. Otočje je oddaljeno 100 km od Sicilije, 325 km od Afrike, meri 316 km² in ima 225.000 prebivalcev. Ta suha s'oro krašča in precej komaj one črede koz in ovac, ki so poleg ribištva

glavni vir dohodkov

preprostim Maltežanom. Polnebnje je subtropsko in bi omogočilo dobro poječstvo, ako bi otčje ne bilo tako suho in kamenito. Razen tega trpi gospodarstvo zaradi zastarele uredbe kolonijalnih kmetov, so najemniki veleposelskih, ki žive v mestih in se tam bavijo tudi s trgatino in obrtjo.

Prebivalci so po poreklu pestr

mešanica vseh narodov.

Ki so kdaj gospodovali nad otčji Malte, čina je v svoji osnovi arabski jezik, moč-

no pomešan z italijanskimi besedami, zlasti z izrazi, ki se tičejo uprave, trgovine in pomorstva. Zanimivo je, da se v katoliških cerkvah Malte, — 90% prebivalcev so katoličani — molijo k Alahu, kajti ta beseda se je ohranila v malteščini.

Uradi jezik je angleški.

za občevaranje z narodom je prejšnji guverner lord Strickland postavil malteščino, kar je vzbudilo silno nevoljo med onimi, ki so italijansko usmerjeni. To so pred vsem meščani, ljudje inteligentnih roklic in priseljenci.

Glavno mesto je La Valetta, ki jo je ustanovil veliki mojster reda sv. Janeza

Francos Jean de La Valette l. 1566. Isti mojster je sezidal tudi prekrasno katedralo nadškofije, vladno palačo in mnoge utrdbe, ki so stoletja

kljubovale naskokom Turkov in afriških gusarjev. Mesto ima 50.000 prebivalcev, je sedež nadškofa, ima svojo univerzo ter velike delavnice za manjše vojne ladje, dalje obširno bolnico za britansko vojaštvo, skladišča, loke in druge naprave, ki jih mora imeti to važno oporišče. Otočje je bilo do nedavna kronska kolonija, po vojni pa je dobilo statut dominiona. Vlado izvršuje senat 17 članov, katerega sklepe pa mora potrditi britanski guverner.

Nemške leteče trdnjave

Letala „Focke-Wulf-Kurier“ so štirimotorni zračni velikani

V Italiji so kakor poročajo nemški listi z veseljem sprejeli nemška letala tipa „Focke-Wulf-Kurier“, ki niso samo izredno hitra temveč razpolagajo tudi z velikim akcijskim radijem in naimočnejšo oborožitvijo. To so pravi štirimotorni zračni velikani, o katerih nemški tisk z velikim navdušenjem „Trubna“ piše, da so ta letala za Anglijo tem bolj nevarna, ker jih Nemci izdelujejo v velikih in jih lahko pošljejo do najbolj od-

daljenih koncev britskega otoka. „Giornale d'Italia“ piše, da je nemško zračno orožje z novim „smrtnim kurirjem“ doživelo nadaljnjo okrepitev. Gre za letalo, ki je po zaslugi posebnih tehničnih novot neodvisno od vremena in mraza. „Lavoro Fascista“ poudarja, da so Nemci to letalo razvili iz tipa „Condor“ in pričakuje, da se bo kmalu pojavilo nad Sredozemskim morjem.

Poulična bitka

sredi njujorške Pete avenije

Na newyorški Peti aveniji eni najbolj prometnih ulic na svetu, se je tle dni zgodil spopad z razbojniki, ki se zahtevali nekoliko žrtev. V bližini ogromnega Empire State Buildinga so gangstri napadli barčnega sla, ki je hotel dostaviti večje zneske za plačilo uradnikom raznih podjetij, ga ubili in oropali, na kar so skočili v neki aksli

S samokresi v rokah so prisilili vozača, da je odjedal ker jim ni bil dovolj hitro, so ga ustrelili skočili spet na tla in se razbežali v razne smeri.

Eden izmed razbojnikov se je scepadel z nekim prometnim stražnikom in je padel, zadet s kroglo iz samokresa. Ko se mu je stražnik približal, je zločinec nenadoma dvignil samokres in ga ustrelil. Drugi člani razbojniške tolpe so med stalnim streljanjem bežali skozi Wolworthovo hišo in neko drugo ogromno veleblagovnico Pete ceste. Veleblagovnici sta bili tedaj napolnjeni s kupovalci, ki so se s kriki razbežali in skrivali za mizami. V prvi veleblagovnici je neki policijski uradnik enega izmed zločincev z ročajem pištole pobil na tla, drugega zločince je ranila krogla iz samokresa, ubita pa sta bila še en policist in neki civilist. Drugim razbojnikom je uspelo zbežati, vendar so ves denar, ki so ga bili uropali, na svojem bezu odvrgli.

A NEKDOTA

Avstrijski dramatik Franz Grillparzer je bil načelen nasprotnik vseh javnih spomenikov. Odbil je tudi povabilo, naj pristopi k društvu za odkritje spomenika pesniku Schillerju. Ko se je to razvedelo, so mu nekateri oponesli, da po lastni smrti nač ne bo mogel preprečiti, da ne bi tudi njemu samemu odkrili spomenika. Grillparzer je tedaj ironično dejal:

»Tiste, ki mi bodo postavili spomenik, prosim vsaj toliko usmiljenja, da me na tem spomeniku posadijo na konja, kajti dolga stoja človeka preveč utruja...«

VSAK DAN ENA

»Gospod plačljni, ta riba je neužitna! Prosim vas, pokličite gospodarja!«
»Saj je brez pomena, če ga p. kličem — on je tudi ne bo mogel pojesti...«
(Pele-Mele)

Preseljevanje v Londonu

Etažni avtobusi prevažajo prebivalstvo iz porušene mestne četrti v druge predele Londona

Zmrznjena zelenjava

Krompirju, ki je dobil slaček okus, dodajmo malo kisa in soli

Pozimi se dogaja čisto, da nam krompir, zelenjava in sadje v shrambi zmrznejo. Malo pomrznjen krompir, ki ima slaček okus, pa je prav tako kakor pomrznjena zelenjava in sadje še uporaben, če ga pravilno obravnavamo. Položimo ga najprvo v mrzlo vodo, ki ji lahko dodamo nekoliko žlic jesiha ali malo soli. Pri tem se otaja in izgubi svoj poseben okus v veliki meri ali pa popolnoma.

Tudi zelenjavo in sadje otajamo v hladni vodi, ne pa z vročo vodo ali pa nad vročim ognjiščem. Odtajanje se ravna po stopnji zamrznjenosti in po velikosti živila. Če zelenjavo ali sadje čez nekaj časa

prerežemo, bomo spoznali, ali sta se že odtajala. Seveda moramo to zelenjavo in sadje, kakor tudi krompir, porabiti nato takoj, obravnavamo pa jih potem kakor svežo zelenjavo, sadje ali krompir.

Pomrznjena jabolka pojemo večinoma lahko, če sirova, drugače jih predelamo v meezo. Če nam je zmrznila večja zaloga krompirja, tedaj je odtajamo samo toliko, kolikor je lahko sproti porabimo, paziti pa moramo, da ne dobi ostanek novega mraza. Odtajati se dajo v hladnem v ostalem tudi druga živila, zlasti ribe, ki ne izgube svojega okusa, če zmrznejo, temveč se samo dalj časa obdržijo.

Vaje proti napadom iz zraka

Amerika se pripravlja na vse možnosti, ki utegnejo nastopiti

Na ozemlju, ki obsega mesto in državo New York, so se pričele vaje, ki bodo trajale štiri dni in ki jim je namen preizkusiti učinkovitost obrambnih ukrepov proti napadalcem iz zraka. Več nego 10.000 civilnih oseb sodeluje pri teh vajah na več

nego 700 opazovalnih postajah po vaseh in samotnih farmah.

Njih naloga je, da pravočasno sporočijo bližanje »sovražnih bombnikov«. Prvi dan se je približalo z raznih točk ob obali 18 bombnikov v več formacijah, štiri krčdeli lovcev so bila pripravljena, da jih sprejmejo. Lovci so dopoldne dosegli dve zmagi in proti poldnevju so uničili več sovražnih bombnikov. Opazovalci iz vseh slojev prebivalstva so se po izjavi vojaških krogov izborni obnesli.

Volč v kuhinji

V severnem rumunskem mestecu Botosani je imel te dni kuhar ondotnega samostana nenavaden doživljaj. Na vsem lepem je vdrl v samostansko kuhinjo s strašnim volk. Kuhar pa, ne da bi bil len, popade polno in pobije zver. Dogodek je zbudil v okolici Botosanija veliko zanimanje.

Bardia z morske strani

Slika priča, da je Bardia tudi z morske perspektive puščavska naselbina

Hulbert Footner:

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

Ko so prišli na policijsko ravnateljstvo, se je imel Vasinta spet povsem v oblasti. Niti malo se ni dal ustraševati uradnikom. Lee je bil pri podpolkovniku, ko so stopili v njegovo pisarno. Walkley ni vedel od veselja ne kod ne kam, Lee pa je kazal le malo presenečenja.

»To je nezasišana samovolja,« je ošabno rekel princ. »Policija me v nobenem primeru ne sme zapreti. Pritožil se bom pri vaših vladi.«

»Prosim, storite to,« je zasmehljivo odvrnil podpolkovnik. »Dokler pa moja vlada ne odloči o vaši pritožbi, morate že dovoliti, da vas smatram za svojega gosta.«

Vasintove oči so se nevarne zablistale.

»Imamo zelo prijetne prostore,« je podpolkovnik nadaljeval, »čeprav morda niso tako lepi kakor na francoskem poslanstvu.«

»Pošljite takoj po moje sluge,« je mrko ukazal Indijec.

»Ni potreba. Moji slugi vam bodo stregli,« je rekel Walkley. Nato je šele vprašal, ali je princ voljan priznati.

»Svojim dosežanim izpovedbam nimam ničesar dodati,« je Vasinta odvrnil. »Moje roke so čiste, ničesar se ne bojim.« Strupeno je ošinil Luka z očmi. »Pač pa imam za policijo važno prijavo,«

je porogljivo nadaljeval. »Prepričan sem, da vas bo moja novica zanimala.«

»Za kaj pa gre?«

Vasinta je ogledoval svoje nohte.

»Dragulje mojega brata ima gospa Morvenova.« Za trenutek so vsi obmolknili. Podpolkovnik si je živčno drgnil brado, Lee nikakor ni bil videti presenečen, Luke pa se je bil vdal v usodo. Čutil je, da ga Lee opazuje, vendar se je ogibal pritičljivih oči. Princ se je radoval senzacije, ki so jo bile zbudile njegove besede.

»Odkod veste to?« je nazadnje vprašal rodpolkovnik.

»Že od kraja mi je bilo jasno, da ima dragulje ona. Zato sem svojim slušcom naročil, naj bistro pazijo nanjo. Ko je v torek zjutraj zapustila hotel Pilgrim, jo je eden izmed mojih ljudi zadel do grehoundske avtohusne postaje. Tam je vzela kovčeg z dragulji iz zakladnega predala ter ga prepeljala na neko drugo avtohusno postajo. Ko je v sredo zjutraj angleški poslanik prišel po njo in po hčer, je pri Woodwarjevi trgovini izstopila in voz je nadaljeval pod brez nje. Šla je k zaklenemu predelu vzela kovčeg z dragulji in se s takšnim odbojem na angleške poslanstvo,«

»Teda! so dragulji na poslanstvu?« je vzkliknil podpolkovnik. »Bog ne želi!«

Ko so Vasinta odvedli iz Walkleya, dejal: »Angleško poslanstvo ne morem, ne da bi sproi mednarodni prepri.«

»To opravim jaz namesto vas,« se je Lee ponudil. »Ali me spremiti, Luke?«

»Za Boga, ne!«

»Če najdete dragulje,« je poprosil Walkley,

»pripeljite ženski spet semkaj.«

Lee je kasneje povedal, da je na poslanstvu takoj obdolžil gospo Morvenovo, da ima dragulje. Ker je strastno tajila, je stopil, ne da bi si dal ubraniti, v njeno spalnico, odprl omaro za obleke in vzel iz nje kovčeg z dragulji, ki je stal za obačili. Gospa Morvenova je planila v krčevit jok in jela zatičevati, da je radža pred smrtjo podaril lišo njeni hčeri. Med tem mučnim prizorom je Diana negibno sedela v naslanjaču, gledala v tla in ni črhnila besedice.

Lee se je nato zdelal pri poslaniku ter mu poklezel dragulje. Sir Bertram je bil ves iz sebe.

»Pravi, da je radža podaril njeni hčerki to lepoticje. Dokazati ne more. Morda bi ji bila laže verjeti, ko bi bila že od kraja povedala.«

Sir Bertram je v grozi dvignil roke. »Vzemite ju s seboj, niti videti ju več ne maram! To je zame strašen udarec, gospod Mappin. Glavo bi bil zastavil, da je gospodična Morvenova poštena!«

Lee je spravil ženski s kovčegom vred na policijsko ravnateljstvo. Gospa Morvenova in Diana sta morali počakati v predsojbu, med tem ko je šel Lee z dragulji k podpolkovniku. Postavil je kovčeg na mizo in ga odprl. Podpolkovnik in Luke sta zagledala veliko število usnjenih tokov, v katerih so bile ogrlice, zapestnice, napne, igle, zapanke in prstani. V irhovinastih mojnčkih so bili neobrušeni rubini, safirji, demanti in smaragdi ter zapeljivo se iskreci biseri.

»Nobenega spiska ni,« se je mahoma razburil podpolkovnik. »Za Boga, to je nevarno. Nazadnje

nas še obdolže, da smo si kaj prisvojili.«

»Saj smo trije,« je Lee suho odvrnil, »in gledamo drug drugemu na prste.«

»Vsekako me dela nervoznega. Kovčeg je treba neutegoma zapečatiti in shraniti v banki.«

Nato so privedli najprej Diana v podpolkovnikovo pisarno. Bila je zbrana in podoba je bila, da ji ni vsega nič mar. Na podpolkovnikov poziv je opisala dogodke, ki so se bili zvrstili v paradnem vozu. To je storila enako kakor prej in niti Walkley niti Lee je nista mogla zalotiti na kakem protislovju.

»Prej ste nam rekli,« se je Walkley obrnil k nji, »da je ležala vaša mati že v postelji, ko ste pozneje stopili v njeno sobo?«

»Da.«

»Ali je že spala?«

»Ne. Nekaj časa sva še govorili.«

»O čem?«

»Tega se zdaj ne spominjam. Vsekako ni bilo nič važnega.«

»In potem ste legli k počitku?«

»Da.«

»Ali ste zaspali?«

»Ne takoj. Snoloh sem spala v vaku le malo.«

»Ste ponoči katerikrat vsčali?«

»Ne.«

»Je vaša mati kdaj zapustila posteljo?«

»Ne.«

»Lahko prisežete, da ne?«

»Da.«

»Ali ne bi bilo mogoče, da bi bila mati vstala, ko ste vi spali?«

še: Slovenci in Hrvati

„Očitki „Domoljuba“ politiki dr. Mačka

Pod tem naslovom smo včeraj objavili, kaj piše glasilo sarajevskega nadškofa „Katolički tjednik“ o razmerju in stikih med Slovenci in Hrvati. O isti razpravi in tudi pod naslovom „Slovenci in Hrvati“ v svoji zadnji številki tudi „Domoljub“, podeželsko glasilo slovenskega dela Jugoslovenske radikalne zajednice. List najprej piše, da Hrvati niso pravilno razumeli politike bivše Slovenske ljudske stranke in sedanega slovenskega dela JRZ. Vodičelj SLS so po razpustu Avstrije iskali stikov z Zagrebom, a so bili grenko razočarani zlasti v letih 1913 in 1924, ko niso mogli računati več na noben dozor. Sklenjen s hrvatskim voditeljem Nato „Domoljub“ nadaljuje:

„Teško je prazbiti, kako je bila leta 1924 zrušena Davidovičeva vlada, v kateri so prvič imeli nekaj besede tudi Slovenci. Nihče se nismo vtikali v hrvatske zadeve, zato nas je tem bolj bolelo, da so postavljali hrvatske stranke na Slovenskem kandidati in celo kandidati Hrvate. Še danes se za to neke mere asitacija iz Hrvatske na slovenska tla četudi na Slovenskem živ rasti ne razume iz kakšnega nametnega razloga, naj bi se to vršilo. Pred meseci je prinesel „Hrvatski dnevnik“ dolgo poročilo o neki gospodarski zadnji ki jo snuje neki Hrvat iz Male Nedelje in ki ima baše na tisoče članov. To združbo gibanje naj bi se po zagreb-

skih informacijah v Sloveniji zatiralo in vendar o tem, zatiranju niti najbližja Hrvatska okolica ne ve ničesar. Če bi z Hrvati seštel vse svoje somišljenike, so mu odveč orst obih rok. V Sloveniji to nisanje ničesar ne pomeni. Med Hrvati pa lahko ustvarja mnenje, da Slovenci preganjajo tiste, ki se zavzemajo za ideologijo hrvatskega kmečkera gibanja. Prav tako je velika neoprijetost za Slovence, če objavljajo frankovci zemljevide, na katerih je zarisana Velika Hrvatska, kateri naj bi pripadala tudi Slovenija. Slovencev nas je po številu res manj kot Hrvatov, toda pravica se menda vendar tudi na Hrvatskem ne računa po številu. Tudi ne bomo tačili, da nas je v živo zadelo, ko so nam po sporazumu s Hrvati beograjski krogi vedno približevali, da Hrvati ni vse, da bi bilo obenem rešeno na podoben način tudi slovensko vprašanje. S tem, da tisteza ki je manjši ponižujejo, gotovo ne delajo za trajno zblizanje. V zadnjem času se tudi omenja priključitev občine Strigove k banovini Hrvatski. Če je večina prebivalstva za to, ne bo na Slovenskem nikogar, ki bi to oviral. Zanimivo pa je, da se ob tej priliki nihče ne spomni, da sta pripadali tudi dve slovenski občini. Osilnica in Drava, pod hrvatsko banovino in da želi to prebivalstvo priti zopet pod slovensko oblast.“

BELEŽKE

Jugoslovenski koncert v moskovskem radiu

Agencija Avala obavišla na prosto ruskega poslanstva v Beogradu: Pooblaščen predstavništvo SSSR v Jugoslaviji sporoča, da bo priredilo sovetško društvo za kulturno zvezo s tulino v Moskvi preko moskovskega radia koncert jugoslovenske glasbe. Koncert bo v soboto 25. januarja od 17.30 do 18.15 po jugoslovenskem času, in sicer na valovnih dolžinah 1744 m, 50 m in 49.75 m. Program koncerta je: Odkal (godalni kvartet), Manojlovič (Uspavanka), Čebela in slovenska ljubavna pesem, Hristić (serenada), Milošević (Mala suita). Razen tega bodo izvajali „Severni veter“ od Manojloviča ter „Muho in komarja“ od Miloševića.

O intervencijah

Zagrebški „Odvjetnik“, glasilo hrvatskih odvjetnikov, objavlja uvodnik o epidemiji intervencijonizma, ki zavzema v našem javnem življenju vedno večji razmah. Pod posledicami te epidemije trpe vsi nosilci oblasti: ministri, bani, načelniki itd. List izvaja med drugim:

„Jugoslavija je demokratska država vsaj v toliko, da so vsi naši visoki državni funkcionarji — ministri, bani, načelniki, inčionarji itd. — izšli iz vrst naše inteligence in meščanskih krogov, ne pa iz kapitalistične visoke družbe, ali celo aristokracije. Njihova kariera jih ni rešila starih prijateljev, ki jih majo gotovi ljudje nad vse dobičkanosno izkoriščati. Mnogi prijatelji mislijo, da so ministri, bani in ostali visoki državni činitelji samo za to postavljeni, da izvršujejo njihove majhne in velike želje in zahteve, od katerih je ogromna večina povrh čisto neupravičenih.“

Med temi željami se gotovo najbolj številne zahteve po namestitvi v državni ali samoupravni službi. Večina teh ljudi sicer grini in zabavajo po javnih lokalih proti protekciji, če pa jim odreče protekcijo „prijatelji ministrstva“, so strašno ogorčeni. Protekcije pa ne zahtevajo samo za se, temveč za poslednjega člana svoje družine in še dalje. Ti ljudje tudi pričakajo na svoje visoke prijatelje, naj odpuste ali vsaj premeste nečujbe jim uradnike, ali pa odrede nabavo gotovih predmetov pri gotovih obtrnikih, trgcih, industrijih itd. Brez premišljanja nadlegujejo državne funkcionarje in jim krajejo čas. V naši javnosti mnogo govore o demokraciji. Dejstvo pa je, da je malo ljudi med nami, ki poznajo vsebino prave demokracije in ki se zavedaajo pravih nalog visokih državnih funkcionarjev.“

Napačen zaključek

Novosadski „Deutsches Volksblatt“ objavlja pod naslovom „Nemške knjige v Mariboru vodijo“ z velikim zadovoljstvom pregled izposojenih knjig v knjižnici Delavske zbornice v Mariboru. Po tem pregledu je knjižnica Delavske zbornice v Mariboru izposodila lansko leto vsega skupaj 40.388 knjig. Od tega jih je bilo nemških 19.735, slovenskih pa 19.516. Ostale knjige so bile drugojezične.

Čudimo se zadovoljstvu glavnega organa nemške manjšine v Jugoslaviji, če je bilo lansko leto slučajno izposojenih v knjižnici Delavske zbornice v Mariboru 219 nemških knjig več kakor slovenskih.

Iz „Domoljuba“

„Domoljub“ razpravlja o slovenski narodni skupnosti in o strojno marksizem in komunizem, ki zastupljata, kakor pravi, posebno naše razumstvo in pa delavstvo. List pravi, da se je delitev Slovencev v dva tabora, liberalnega in klerikalnega, pokazala v zadnjem času za nesodobno. Liberalizem je doživel v svetu svoj polom in strahni zgledi iz tujine so stregli tudi pri nas markskega, ugotavlja „Domoljub“ in nato nadaljuje:

„Tako se danes dogaja, da se slovenska skupnost, ki je bila dolga razbita, zopet obnavlja: ljudje se zopet strinjajo okrog krščanskih osnov javnega in zasebnega življenja. Beseda o klerikalizmu in liberalizmu se vedno manj in manj sliši. Med mladino liberalnega tabora je vstal celo močan pokret, ki se v več točkah zelo blizu zdravemu pojmovanju javnega življenja. Ta nova narodna skupnost je najbolje prišla do izraza ob smrti dr. Antona Korošca, ko se je tudi večina liberalne strani iskreno pridružila žalovanju za velikim voditeljem krščanskega slovenskega ljudstva.“

Znaki fantovskih odsekov

Zveza fantovskih odsekov je uvedla nove znake za svoje članstvo. Naraščajniki bodo nosili odsej znak s Slomskovo glavno. Mladci, ki menda odgovarjajo sokolskemu naraščaju, bodo nosili znake z Je-

Kasnejši začetek beograjskih šol

Beograd, 24. jan. p. Po odloku prosvetnega ministra se bo pričel odsej pouk na beograjskih šolah šele ob 8.30 zjutraj. Ta ukrep je bil izdan zaradi tega, ker je pred 8. uro silen naval na tramvaj in avtobuse, tako da so učenci često prihajali prepozno v šolo.

Smrt v morju

Senj, 24. jan. o. Stirijske mornarice so odpluli z malim čolnom iz Stare Novalje preko preliva pod Velebitom proti Bačvi, v zalivu pri Bačvi pa jih je zajel močan veter ter jim prevrnil čoln. Utonila sta 46-letni Josip Čačić, oče 6 neoprekribljenih otrok, ter Ivan Starčević, dočim sta se dva 15-letna mladenčca rešila s plavanjem.

Iz zdravstvene službe

Beograd, 24. jan. p. V 3. skupino je napredoval upravnik Splošne državne bolnišnice v Ljubljani dr. Vladimir Furjan. Za zdravstvenega višjega svetnika Higijenskega zavoda v Ljubljani je postavljena dr. Amalija Simenc, dosedaj šef socialno medicinskega oddelka istega zavoda.

Oproščeni litičevci

Ljubljana, 24. januarja. Pred sodnikom področnem okrožnega sodišča dr. Julijem Fellahierjem je bila včeraj dopolna razprava proti štirim slovenskim članom medtem že razpuščenega Ljotičevega „Zbora“. Obtoženi so bili odvetnik iz Radovljice dr. Mirko Triller, klepar Boris Hmeljak iz Jesenice, pletar Viktor Horvat iz Radovljice in varilec Valentin Zen iz Jesenice. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec Bogdan Lendovšek, jim je očitala prestopka v smislu § 138-1. k. z. Navajala je, da so se obtoženci dne 7. junija l. 1938 na Jesenicah na tajnem sestanku dogovarjali, da bodo nekaj dni kasneje ob priliki zaključila jeseniškega „Slovenskega tedna“ izvršili atentat na tedanjega predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića in pok. ministra dr. Antona Korošca.

Postopanje proti včerajšnjim obtožencem ima za seboj že precejšnjo zgodovino. Arctacija zlasti glavnega obtožence pred dvema letoma je vzbudila v naši javnosti veliko pozornost. Devet aretirancev je bilo prepeljanih v Beograd, kjer je bilo proti njim uvedeno pred državnim sodiščem za zaščito države postopanje po čl. 1. zakona o zaščiti države. Od obtožencev je bil dr. Triller tri mesece v preiskovalnem zaporu, nakar je bilo postopanje proti njemu in tovaršem s strani izrednega sodišča prepuščeno v redno postopanje ljubljanskemu okrožnemu sodišču. Tu je bila potem prva razprava pred sodnikom področnem okrožnega sodišča.

včeraj ponovno v razpra-

vo z izpremebe kvalifikacije dejanja.

Razprava, ki je trajala ves dopoldan, je bila kljub predlogu državnega tožilca, naj se vrši ob izključitvi javnosti, po odločbi sodnika javna in ji je prisostvovalo precej radovednežev občinstva, predvsem bivših članov in simpatizerjev razpuščenega „Zbora“. Obtoženi, ki sta jih zagovarjala odvetnika dr. Stanke Lapajne in dr. Fran Kandre, so sicer priznali, da so se udeležili sestanka ob inkriminiranem času, toda odločno so zavračali, da bi bili kovali tako daljnosežno zaroto proti članom vlade, kakor je trdila obtožnica. Sestank se je vršil na domu Franca Rustje in njegove žene Irme, od katerih so za vest o sestanku zvedele tudi varnostne oblasti. Kakor pa so trdili obtoženci in njihovi zagovorniki, je imel Rustja v svoji ovadbi bujno fantazijo, ki ni bila opirna na resnice. Glede istega Rustje sta branilca navajala še nekatere podatke, iz katerih bi se dalo sklepati na kaj majhno verodostojnost ovaditeljevo. Poleg tega pa se je tudi izkazalo, da se izpovedi zakoncev Franc in Irme Rustja niso ujemale v nekaterih važnih točkah, a ponovno zadržanje ne bi bilo možno ker sta zakonca trenutno povsem neznane bivališča.

Po končanem dokaznem postopanju je sodnik vse štiri obtožence opravičil vsake krivde in kazni.

SOKOL

Sokol Borovnica bo imel jutri ob 15. redno letno skupščino, na katero so vabljeni vsi pripadniki Sokola. Ob 20. pa bo dramski odsek društva uprizoril igro „Dve novice“, h kateri je vabljeno vse nacionalno občinstvo Borovnice in okolice.

Objave

Starokatoliška služba božja na Jesenicah bo v nedeljo 26. t. m. ob 9. uri v Delavskem domu. Cerkevni govor bo: Jezusov odnos do veselja in zabave.

Iz Šoštanja

Š — Številke s sodišča. Na okrajnem sodišču je bilo v lanskem letu 280 zapuščenih zadev, 899 izvršilnih predlogov, 1511 varstvenih in skrbstvenih poslov, 138 pravnih pomoči, 714 oblih zadev, 143 ovrhovite podpisov, 1003 zemeljskih zadev, 488 zemeljskih izpisov, 36 komisijskih, 462 plačilnih nalogov in 26 prizivov in rekurzov. V kazenskem poslovanju pa je bilo 230 kazenskih prestopkov, 15 prizivov, 65 preiskav zaradi hudodelstva in 132 kazenskoopravnih pomoči. Pripor in preiskovalni zapor sta zaznamovala 240 dni.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

SPORT

In vendar ni bil neuspeh...

Zaključni komentarji o nastopu naših izbranih hokejistov na mednarodnem turnirju v Bukarešti

O eni izmed letošnjih redkih mednarodnih prireditelj, na kateri so nastopili tudi naši predstavniki, namreč o mednarodnem hokejskem turnirju v Bukarešti, so bila naša poročila zaradi višje ale precej kratka in smo šele po povratku moštva samega izvedeli za potek in razne podrobnosti s tega tekmovanja. Podobno se je godilo tudi našim kolegom v Zagrebu in Beogradu, vendar so, posebno oni v Zagrebu, prav za prav kar po izidih posameznih srečanj zapisali trditve, da je bil uspeh našega hokeja v Bukarešti to pot precej klavrn in bomo morali še mnogo delati in se pridno učiti, preden bomo prišli do cilja...

Pri nas smo podrobne podatke in splošno oceno o nastopu naših na omenjenem turnirju prejeli iz najbolj zanesljivega vira in smo zato z mirno vestjo zapisali, da je bil uspeh naših hokejistov v tem mednarodni konkurenčni nadvse časten. Polagamo je to spoznanje prodrla tudi do Zagreba — po kateri poti in zakaj razmeroma še dovolj naglo, ni znano — in tako čitamo zadnje dni na raznih mestih zmerom bolj laskeve in pohvalne sodbe o teh naših nastopih v Bukarešti.

Mnogo prostora so posvetile prav temu poglavju tudi „Ilustrovane sportske novosti“ v zadnji številki, ki objavljajo o njem kar dva članka — opremljena s karikaturami vseh hokejskih reprezentancov, v katerih ugotovljajo, deloma po izjavah hokejistov samih, deloma po drugih virih, da turnir v Bukarešti le ne pomeni neuspeha za naše. V članku samem čitamo med drugim:

Gostovanje naše hokejske reprezentance v Rumuniji se je nekaterim zdelo precejšen neuspeh našega hokeja, čeprav mnogi o tem mislijo drugače. V razgovoru z zagrebškim igralcem Stipetićem je sotrudič lista izvedel naslednje: Ne sme se pozabiti, da imajo Rumuni in Slovaki zelo močni hokejski moštvi. Rumuni imajo staro tradicijo in so v hokejskem sportu že nekaj pomenili davno prej, preden so ga pri nas sploh začeli igrati. Slovaki so zelo dobri in je napačno presojati njihovo moč po lanskih rezultatih proti Čehom v Ga-Pa. Čehi, ki imajo res odlične hokeje, so igrali proti Slovakom na življenje in smrt in so jim naložili 12 komadov. Proti nam so Čehi igrali prijateljsko, golov pa smo dobili dvakrat toliko. Stipetić trdi, da je naša reprezentanca dala zelo dobro igro, smatra pa obenem, da je največji uspeh dosegla drugi dan, ko je z Bukarešto izgubila 2:4. Ta uspeh ni bil v rezultatu — čeprav je bila ta reprezentanca močnejša od rumunske državne — temveč v igri. Vsa česa so imeli naši igro odprto in mestoma so bili celo nekoliko v premoči...

Po rumunskih listih, ki so objavljali zelo obširna poročila s tekem, so ocene naših v splošnem ugodne, vendar menijo pri vsem tem, da ima Jugoslavija samo skromno ekipo brez velikega pretenzij, ki pa igra oster hokej.

Poseben članek je v stvari uspeha ali neuspeha naših v Bukarešti poslal svojemu listu tudi ljubljanski sotrudič prof. Andro Kuljiš, ki pravi med drugim: „Pisec članka v „Sportskihi“ — oneza prvega, ki je ocenil nastop naših s ničlo —, je hotel ali nehoti pozabiti na mnoge okolnosti, ki bi nastop naših hokejistov pokazale v drugi luči in ni počakal, da bi videl, kaj pišejo rumunski listi ter šele potem izrekel

tedaj dalje pa je čisto izgubilo svojo pred tednom dni še tako dragoceno vrednost... To je neuspeh, kakršnega že dolgo nismo imeli!

Nedelja brez sporeda

Odjuga je onemogočila vse prireditve na snegu in ledu

Če sredi januarja ni snega in ledu in se solnce obrača na nebu, čeprav še zmerom je za kratek čas, skoraj spomladansko, potem za naše sportnike ni možnosti, da bi nastopili. Vremenska poročila so v pretežni večini takšna, da na smuko skoraj ni nikjer misliti. V najsevernejšem gorenjskem kotu, v Ratečah in Planici ter na Peči in Petelinjku, so temperature okoli ničle ali nekaj pod njo, snega pa je 40 do 80 cm — osenjenega. Približno takšna so tudi poročila z ostale gornjesavske doline do Radovljice. Bolj razveseljivo so številke z višjih postojank, ki pa seveda za množice smučarjev ali celo tekmovalcev v kratkem času enega dneva sploh niso dosegljive. Dom na Komni javlja včeraj zjutraj 5 stopinj mraza, jasno vreme in 150 cm pršice. Podobna je situacija na Kravcu in Veliki Planini, deloma ugodna tudi v skrajnem koroškem kotu okrog Rinskega vrelca in na pohorskih vrhovih. Vse to pa je seveda mnogo premalo, da bi se smučarji lahko lotili svojega sporeda. Tako bo ta nedelja vsaj na belih poljanah brez vsake prireditve, kar velja še v večji meri za drsalske, po katerih gladki ploskvi skakljajo potočki zuboreče vode.

Sportniki ostalih panog vsaj pri nas niso priprojeni in takšne nenadne vremenske preobrate in tako bodo tudi oni nemoteno uživali svoj odmor, kakor bi ga tudi tedaj, če bi ležalo po vsej Sloveniji snega na meter debelo in bi bilo mraza in ledu, da bi vse škripalo. Vse kaže torej, da bo jutrišnja nedelja brez vsakega pomembnejšega dogodka. Ne samo pri nas doma, da skoraj po vsej državi...

Tudi v Litiji so še smučali v nedeljo

Litija, 24. septembra. Danes, ko pišemo to-le poročilo, imamo že pravočasno pomladno razpoloženje. Sonce sije in sneg jemlje slovo... Skoraj neverjeten dan, če se spomnimo nedelje, ko je naš sportni klub priredil svojo prvo smučarsko tekmo. Za njo je bilo prav za prav premalo reklame, pa so prireditelji menili, da jih bo letošnja zima prinesla še več ugodnih nedelj.

V lepem jutru so se zbirali na zasneženem in v ivje odtem Sitarjevcu, ki se dviga kakor visok stražar nad Litijo, naši smučarji. Prijavljenec je pošiljal na progno načelnik smučarske sekcije pri SK Litiji Borisek Milan. Proga je vodila skozi gozd in je bila zaradi kratkih ovinkov precej nevarna. Tudi so morali prvi vozači po celem, visokem snegu. Na cilju je beležil čas neumorni sportni delavec Juvan Božo, ki je zabeležil naslednje rezultate: 1. mesto Končar Miloš (1:36), 2. mesto Mazek Marjan (1:40), 3. mesto Lebinger Hine (1:42), 4. mesto Zunko Dušan (1:50), 5. mesto Pungerec (1:54). Zaradi neugodnega, prestrmega in prezavitega terena so mnogi nadaljnji padali in so s tem izgubili na času. Izven konkurence je vozil litijski trgovec g. Lombar Milan, ki bi po času prišel na 2. mesto (1:38). Proga je bila dolga 700 m in je šla z vrha Sitarjevca, cilj pa je bil na Zgornji Frtici. Kmalu za smukom so prireditelji otvorili daljšinski tek, na okrog 8 km dolgi progi. Progo je trasilar Borisek Milan in je šla izpred litijskega pokopališča čez šmarsko Dobravo, mimo graščine Grnače proti Medževi graščini v Črnem potoku. Od tam se je zaokrenila proti Selam, nato na sosednje šmarino. V Litijo se je vračala trasa preko Mahovne, kjer so imeli dolejši naši smučarji najbližje in tudi najugodnejše smučarske terene. (Tam so imeli te dni litijski skavti svoj poseben smučarski tečaj, ki ga je vodil član naših skavtov). Cilj je bil pred Rebečovo trgovino na Frtici. Prva mesta so zasedli tekmovalci: 1. Končar Boris, 2. Mazek Marjan, 3. Zunko Dušan, 4. Jeinikar Tonček, 5. Dermota Marjan. Zmagovalci v smuku in v daljinskem teku bodo prejeli spominske diplome.

Ilustrovane sportske novosti št. 7. so izšle. Vsebina: Start hrvatskih klubov v poletnem delu lige. — Kdo bo savezni kapetan VNS? — Adolf Kiefer kot „dvojni“ človek v stateti. — Srečanja in razgovori s sportniki v Splitu. — Nogometna pravila v slovenskem jeziku. — O binkošti bodo v Splitu igrali BSK, Gradjanski in eden madžarskih klubov. — Ilirijanski drsali so zadovoljni s prvenstvenim tekmovanjem v Zagrebu. — Hokejski tridjo, da bukarštanski turnir ne pomeni neuspeha za naše (Izveček iz tega članka objavljamo na drugem mestu Op. ur.). — Iud. Vmes je še mnogo raznega drobiža iz vseh sportnih panog. Posamezne številke so po 1 dn.

T

Brez posebnega obvestila.

Dotrpela je naša zlata mama, babica, tašča, sestra, teta, gospa

Terezija Zupan

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti, Frankopanska ulica 5, poleg »Keršiča« na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša za dušnico se bo brala v farni cerkvi v Zg. Šiški, dne 31. januarja 1941, ob 8. uri zjutraj.

Ljubljana, Škofjaleka, 24. januarja 1941.

JULI, sin; MARICA, ZINKA, MILICA, hčerke; JUSTI, snaha; MODRIJAN VALJAVEC, dr. KOCJANČIČ, zetje; NADICA, VERICA, BORIS, MARTICA in TATJANCA, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

